

JISSD

JOURNAL OF INTEGRATION SOCIAL SCIENCES AND DEVELOPMENT

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2567

Vol. 4 No. 1 January - June 2024

ISSN : 2985-2137 (Online)

Journal of Integration Social Sciences and Development ปีที่ 4 ฉบับที่ 1

JISSD

ISSN: 2985-2137 (Online)

Journal of Integration Social Sciences and Development Vol. 4 No. 1

Journal of Integration Social Sciences and Development

สำนักงาน รดาเทรนนิง แอนด์ ดีเวลลอปเมนต์

307/5 หมู่ 9 ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000

โทร 093-3635858, E-mail: ajisd2435@gmail.com

เจ้าของ: สำนักงาน รดาเทรนนิง แอนด์ ดีเวลลอปเมนต์ 307/5 หมู่ 9 ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น 40000

บรรณาธิการ:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร แสงไทย วิทยาลัยพิษณุพนธ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ:

อาจารย์ วิยะดา วรรณพันธ์

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี

กองบรรณาธิการ:

รองศาสตราจารย์ ดร.พิชัยรัฐ ห่มนึ่ง

วิทยาลัยพิษณุพนธ์

รองศาสตราจารย์ ศรดา ชัยสุวรรณ

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ ศิริสุทธิ์

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราพร ไทยมา

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุสิต สว่างคำ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ ถิ่นเวียงทอง

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณธิตา ยลวิลาศ

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม้นโกศล

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ดร.สภัทรศักดิ์ คำสามารถ

มหาวิทยาลัยธนบุรี

กำหนดออกเผยแพร่วารสาร:

Journal of Integration Social Sciences and Development มีกำหนดการเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ
ดังนี้

- ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน

- ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

การส่งบทความพิจารณาตีพิมพ์:

ผู้เขียนเตรียมต้นฉบับบทความตามเกณฑ์เงื่อนไขของวารสารและส่งในระบบที่เว็บไซต์วารสาร <https://so15.tci-thaijo.org/index.php/JISSD/index> เปิดรับพิจารณาบทความเพื่อตีพิมพ์ตลอดทั้งปี

จุดมุ่งหมายและขอบเขต (Aim and Scope)

Journal of Integration Social Sciences and Development ISSN : 2985-2137 (Online) มีจุดมุ่งหมายเพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการ ในสาขาที่เกี่ยวข้องด้านสังคมศาสตร์ ได้แก่ สาขา รัฐศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ สาขาการจัดการ สาขาศึกษาศาสตร์ และรวมถึงสหวิทยาการเชิงประยุกต์ด้านสังคมศาสตร์ ปีละ 2 ฉบับ โดยทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสาร

- 1) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่นำเสนอการค้นคว้าวิจัย เกี่ยวกับด้านสังคมศาสตร์ และรวมถึงสหวิทยาการเชิงประยุกต์ด้านสังคมศาสตร์
- 2) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความวิเคราะห์ วิจารณ์หรือเสนอแนวคิดใหม่

บทบรรณาธิการแถลง

Journal of Integration Social Sciences and Development ฉบับนี้เป็นปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2567) ทั้งนี้ทางกองบรรณาธิการยินดีเป็นสื่อกลาง สำหรับนักวิจัย นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาทุกท่าน ที่ประสงค์จะตีพิมพ์เผยแพร่บทความของท่าน ซึ่งจะต้องผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละสาขาวิชาทางด้านสังคมศาสตร์อย่างเข้มข้น จำนวน 2 ท่าน จึงกล่าวได้ว่า บทความที่ทางวารสารได้เผยแพร่ไปนั้น มีมาตรฐานทางวิชาการ

ดิฉันในฐานะบรรณาธิการวารสาร จึงขอขอบคุณท่านผู้มีส่วนในการสร้างงานวิชาการเหล่านี้ นับตั้งแต่เจ้าของผลงาน ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกองบรรณาธิการ วารสารนี้ยังคงเป็นแหล่งรองรับผลงานดีๆ ที่สร้างสรรค์เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในประเด็นที่เกี่ยวข้องทางวิชาการแก่นักวิชาการ และประชาชนผู้สนใจโดยทั่วไป เพื่อเป็นประโยชน์แก่แวดวงวิชาการต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธรดา แพงไทย

บรรณาธิการ Journal of Integration Social Sciences and Development

สารบัญ

บทความวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี วิยะดา วรรณพันธ์	1-12
ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 สมใจ มณีวงษ์	13-22
ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ศิริพร ชินนะ, โสภณ เบื้องบน, สราวุธ อินตะนัย	23-30
การศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ภัทรานิษฐ์ พุฒิเรืองศักดิ์, ไพฑูรย์ แววงค์, สมใจ มณีวงษ์	31-40
ความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือ ของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอกันทรวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 สินใจ ภูพานา	41-50

Development of a Physical Activity Curriculum for Lower Secondary Students in Udonthani Municipality Schools

Wiyada Wannakhan^{1*}

¹Thailand National Sports University, Udon Thani Campus, Thailand

*Corresponding author: Wiyadawannakhan@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of the study was to develop an effective physical activity curriculum for lower secondary students of Udonthani municipality schools. The researcher employed the research and development methodology throughout the study. The development plan called for the following six steps: 1) Study of relevant basic data on the state and problems of physical activity in Udonthani municipality schools and physical activity. 2) Drafting of a physical activity curriculum and accompanying papers. 3) Examination of the draft curriculum and the accompanying papers by five experts and making adjustments in accordance with their recommendations. 4) Piloting the curriculum with 30 lower secondary student-volunteers from Udonthani municipality schools and making adjustments in accordance with their recommendations. 5) Implementation of the curriculum with 237 lower secondary students from Mathayom Thetsaban 6 municipality school. and 6) Evaluation of the curriculum for its effectiveness. The results of the study were as follows: 1) Significant characteristics of the curriculum are as follows: 1.1) The curriculum stipulated that a student must attend at least 80% of the training session and also performed significantly better in physical fitness in order to meet the passing criterion. 1.2) The curriculum accompanying papers were a handbook for teachers. The handbook was designed to facilitate their comprehension of the lesson plan and implementation to meet desired objectives. 2) The study of the curriculum effectiveness was found that the students passed the prescribed criterion; the students had the better physical fitness.; the average percent of the students' activity attendance was 90.25, which were higher than the criterion of 80 percent; and also the students and stakeholders were satisfied with the curriculum at a "high" level. It is concluded that the developed curriculum was effective in improving the physical activity levels of lower secondary students in Udonthani municipality schools.

Keywords: Curriculum Development, Physical Activity, Municipality School

การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี

วิยะดา วรรณขันธุ์^{1*}

¹มหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขต อุดรธานี ประเทศไทย

*Corresponding author: Wiyadawannakhan@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and development) มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้ คือ (1) ศึกษาข้อมูลโดยการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมทางกายของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางกาย (2) ยกร่างเอกสารหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร (3) ตรวจสอบเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านและนำมาแก้ไขปรับปรุง (4) ทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนอาสาสมัครจำนวน 30 คน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี และทำการแก้ไขปรับปรุง (5) นำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา 6 นครอุดรธานี จำนวน 237 คน และ (6) ประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ที่มีประสิทธิภาพมีลักษณะสำคัญ คือ 1.1) เอกสารหลักสูตรได้กำหนดเกณฑ์การผ่านหลักสูตร คือ นักเรียนต้องเข้าเรียนตามเวลาที่กำหนดอย่างน้อย 80 เปอร์เซ็นต์ และนักเรียนมีสมรรถภาพทางกายหลังเข้าร่วมกิจกรรมดีกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม 1.2) เอกสารประกอบหลักสูตร เป็นคู่มือหลักสูตรสำหรับครูผู้สอน เรื่องการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ซึ่งเป็นเอกสารเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูในการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ 2) ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี พบว่า นักเรียนสามารถผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีเวลาเรียนเกินร้อยละ 80 ทุกคน โดยเฉลี่ย 90.25 มีสมรรถภาพทางกายหลังเข้าร่วมกิจกรรมดีกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และนักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร, กิจกรรมทางกาย, โรงเรียนเทศบาล

บทนำ

ประชาคมโลกรับรู้ความหมาย “กิจกรรมทางกาย (Physical Activity)” ในความหมายการเคลื่อนไหวร่างกายในอิริยาบถต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งก่อให้เกิดการใช้และเผาผลาญพลังงาน โดยกล้ามเนื้อ ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การเดินทาง โดยการเดินหรือขี่จักรยาน และกิจกรรมนันทนาการ ได้แก่ การออกกำลังกาย การท่องเที่ยว ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมให้ประชาชนโดยเฉพาะนักเรียนได้มีกิจกรรมทางกายในวิถีชีวิต รวมถึง “พฤติกรรมเนือยนิ่ง (Sedentary Behavior)” อันหมายถึงกิจกรรมที่ใช้พลังงานต่ำ เช่น การนั่งเล่นโทรศัพท์มือถือ การใช้คอมพิวเตอร์ การนั่งคุยกับเพื่อน การนั่งหรือการนอนดูโทรทัศน์ ซึ่งนักเรียนควรได้รับการส่งเสริมให้ลดพฤติกรรมเนือยนิ่งนี้ลง โดยมีข้อเสนอแนะให้มีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอและแตกต่างกัน

ไปในแต่ละวัน โดยเฉพาะเด็กและวัยรุ่น (6-17 ปี) ควรมีกิจกรรมทางกายระดับปานกลางถึงหนัก อย่างน้อย 60 นาทีต่อวัน ทั้งนี้ การมีกิจกรรมทางกายไม่ว่ารูปแบบ ระยะเวลาเท่าใดหรือหนักเบาในระดับใดย่อมดีกว่าการไม่มีกิจกรรมทางกายหรือมีแต่พฤติกรรมเนือยนิ่ง การส่งเสริมกิจกรรมทางกายนั้น มีประโยชน์ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมนำไปสู่การเติบโตและการพัฒนาการที่ดี สมวัยรวมทั้งการเรียนรู้และสมาธิ อีกทั้งลดความเสี่ยงในการเป็นโรคต่างๆ ตามมา การศึกษาที่ผ่านมาจำนวนมากแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างกิจกรรมทางกายกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Tomprowski, 2003; Sibley & Etnier, 2003; Caterino & Polak, 1999; Keays & Allison, 1995; Sallis et al, 1999) งานวิจัยของ Singh-Manoure et al, (2005) สนับสนุนว่ากิจกรรมทางกายมีผลต่อการรับรู้ทาง ด้านสติปัญญา และหากขาดการเข้าร่วมกิจกรรมทางกายจะเกิดผลเสียต่อกระบวนการทางด้านความคิด สอดคล้องกับ Taras (2005) ที่กล่าวว่ากิจกรรมทางกายช่วยสร้างสมาธิให้ผู้เข้าร่วมในช่วงระยะแรก และในระยะยาวจะช่วยให้เกิดผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ Kwak et al (2009) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับกิจกรรมทางกายที่เพิ่มขึ้นในโปรแกรมพลศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ซึ่งพบว่ากิจกรรมทางกายในระดับความหนักที่สุดมีผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และมีงานวิจัยที่ใกล้เคียงกันในเรื่องการจัดกิจกรรมทางกายเพิ่มระหว่างการสอนพลศึกษาทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียนให้กับนักเรียน โดยผลการศึกษาพบว่า การเพิ่มกิจกรรมทำให้นักเรียนมีร่างกายแข็งแรงมากขึ้น ระบบเกี่ยวกับหัวใจกับปอด มีความทนทานเพิ่มขึ้น มีผลต่อการรักษาและช่วยพัฒนาระบบประสาท รวมถึงส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ (Lindvall et al., 1994) นอกจากกิจกรรมทางกายจะมีผลดีต่อผลการเรียน และการรับรู้ทางความคิดดังกล่าวแล้ว กิจกรรมทางกายยังสามารถช่วยป้องกันโรคได้อีกทางหนึ่ง และช่วยลดความเสี่ยงของปัญหาทางด้านสุขภาพ เช่น โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคอ้วน โรคกระดูกพรุน และโรคความดันโลหิตสูง

กิจกรรมทางกายเป็นส่วนหนึ่งในปัญหาใหญ่ที่สุดของสาธารณสุขในศตวรรษที่ 21 และเป็นหนึ่งในสิบอันดับแรกที่ทำให้คนตายในประเทศพัฒนา องค์การอนามัยโลกคาดคะเนว่าจะมีคนตายด้วยการขาดกิจกรรมทางกายปีละสองล้านคน (Dumith et al, 2011) กฎบัตรโตรอนโต (WHO, 2010) เรียกร้องให้เกิดการปฏิบัติทั่วโลกในกิจกรรมทางกาย ซึ่งเป็นการลงทุนอันทรงพลังในประชาชน สุขภาพ เศรษฐกิจและความยั่งยืนของประชากร ทว่าโลกรวมทั้งประเทศไทยตระหนักถึงปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมทางกาย ไม่เพียงพอต่อการมีสุขภาพดีของเด็กและวัยรุ่น จึงได้ร่วมกันกำหนดนโยบายและเสนอแนะแนวทางการเพิ่มกิจกรรมทางกายสำหรับเด็กและวัยรุ่น ดังต่อไปนี้ องค์การอนามัยโลก (WHO, 2010) แนะนำว่า โรงเรียนสามารถจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมทางกาย รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการออกกำลังกาย เช่นเดียวกับสถานการณ์ในประเทศไทยที่เผชิญปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ โดยผลการสำรวจระดับกิจกรรมทางกายในประชากรไทยจากหลายหน่วยงาน อาทิ สำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทยด้วยการตรวจร่างกาย กรมอนามัย กรมควบคุมโรค สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมานี้ ประชาชนไทยประมาณ 1 ใน 3 มีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ โดยข้อมูลของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลที่สำรวจระดับกิจกรรมทางกายและพฤติกรรมเนือยนิ่งโดยเฉพาะ ติดต่อกันทุกปี ใน 5 ปีที่ผ่านมา เมื่อพิจารณาตามกลุ่มวัย พบว่า วัยผู้ใหญ่ร้อยละ 73 มีกิจกรรมทางกายเพียงพอ ในขณะที่วัยสูงอายุ เพียงร้อยละ 70 มีกิจกรรมทางกายเพียงพอ (เกณฑ์กิจกรรมทางกายที่เพียงพอของผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ อย่างน้อย 30 นาทีต่อสัปดาห์) สำหรับวัยเด็กและวัยรุ่นมีกิจกรรมทางกายเพียงพอ ร้อยละ 27 เท่านั้น (เกณฑ์กิจกรรมทางกายที่เพียงพอของเด็ก อย่างน้อย 60 นาทีต่อวัน) จากรายงานระยะเวลา การมีพฤติกรรมเนือยนิ่งในแต่ละวันของคนไทย ที่ไม่รวมเวลานอนหลับ นั้นสูงถึงเกือบ 14 ชั่วโมงต่อวัน และมีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้น

แม้ประเทศไทยจะมีการดำเนินการส่งเสริมกิจกรรมทางกายและการออกกำลังกาย มีการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานหลักต่างๆ ดำเนินโครงการมากมายตามแต่ลักษณะตามพันธกิจของแต่ละหน่วยงาน แต่ขาดการบูรณาการร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อคุณภาพชีวิตประชากร และเน้นเฉพาะการจัดการกีฬา และการออกกำลังกายหรือนันทนาการ เป็นหลัก

โดยเฉพาะเมื่อศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนั้น ยังขาดในส่วนของการสร้างเสริมการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการออกกำลังกาย นอกจากนี้จำนวนชั่วโมงเรียนสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษายังมีน้อย เมื่อเทียบกับเวลากว่า 8 ชั่วโมง ที่เด็กอยู่ในสถานศึกษา ซึ่งไม่เพียงพอที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการปลูกฝังและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการออกกำลังกายของเยาวชน เห็นได้จากจำนวนชั่วโมงพลศึกษาโดยเฉลี่ยมีเพียง 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับเด็กในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น และหดสั้นลงเหลือเพียงครึ่งชั่วโมงโดยเฉลี่ยต่อ 1 สัปดาห์ นอกจากนี้ยังพบว่าการดำเนินการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในสถานศึกษา เน้นผ่านรูปแบบการเรียนวิชาพลศึกษาซึ่งอาจไม่เพียงพอ การจัดการเรียนการสอนวิชาอื่นๆ ก็เน้นให้นักเรียนนั่งเรียนในห้องเรียนตลอดทั้งวัน การไปเรียนพิเศษหลังเลิกเรียนต่อ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ของนักเรียนไม่ถูกต้อง โดยเด็กส่วนใหญ่ให้ความสนใจสื่อบางอย่างและเกมคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นสื่อออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนอย่างมาก โดยเฉพาะเกมที่เน้นการต่อสู้ที่ใช้ความรุนแรง ซึ่งทำให้พฤติกรรมของเด็กเปลี่ยนไปเป็นคนก้าวร้าว นอกจากนั้นถ้าเล่นเกมออนไลน์ติดต่อกันเป็นเวลานานยังส่งผลกระทบในด้านต่างๆ เช่น ผลกระทบด้านสุขภาพจากการนั่งเล่นเกมหน้าคอมพิวเตอร์เป็นระยะเวลานาน โดยไม่มีการเปลี่ยนอิริยาบถ ไม่ระวังเรื่องการรับประทานอาหาร และการพักผ่อนอย่างเหมาะสม ซึ่งล้วนเป็นการทำให้พฤติกรรมเนือยนิ่งของเด็กมีมากขึ้น ผลที่ตามมาคือเกิดภาวะการติดเกมไม่สนใจเรียน มีปัญหาสุขภาพอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น การมีภาวะโภชนาการเกิน และโรคอ้วน

ประเทศไทยจึงนำปัญหาดังกล่าวมากำหนดนโยบายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมทางกายหลากหลาย อาทิ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ประเทศไทยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 32 (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านสาธารณสุข พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ดังนั้นแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2564) จึงได้กำหนดเป้าประสงค์ 1) ให้เด็ก และเยาวชน มีความเข้าใจและมีความตระหนักในกิจกรรมทางกาย การออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเพิ่มมากขึ้น 2) เด็ก และเยาวชน ทุกกลุ่มและทุกพื้นที่ มีสุขภาพร่างกายตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อบรรลุตัวชี้วัดเด็กและเยาวชนทั่วประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกาย ด้วยเล็งเห็น การดำเนินการดังกล่าวแสดงถึงความจำเป็นที่ต้องเพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางกาย และลดพฤติกรรมเนือยนิ่งอย่างเป็นระบบและมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีการประสานการทำงานจากทั้งโรงเรียน บ้าน และชุมชน เพื่อประโยชน์ต่อสุขภาพ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมซึ่งสัมพันธ์กับวิถีชีวิต การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ที่เหมาะสมและถูกต้อง จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านต่างๆ ดีขึ้น มีสมาธิที่ดี มีความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง และมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา หากเด็กเลือกประกอบกิจกรรมการเล่นกีฬาในเวลาว่างที่เป็นประโยชน์

สิ่งที่ได้กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการมีกิจกรรมทางกายและสมรรถภาพทางกายมีความสำคัญต่อนักเรียนทุกระดับ เพราะสามารถทำให้ร่างกายทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถภาพทางกายของนักเรียน เป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญในการดำรงชีวิต เมื่อนักเรียนคนนั้นมีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจแล้ว การดำเนินชีวิตก็จะมีมีความสุขและมีประสิทธิภาพ นั่นก็คือการที่มีสมรรถภาพร่างกายดี ร่างกายมีการเจริญเติบโตแข็งแรง การทำงานของระบบหายใจและระบบไหลเวียนโลหิตประสานสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ลดอัตราความเสี่ยงเป็นโรคต่างๆ มากมาย และทรวงอกของร่างกายได้สัดส่วน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ได้เล็งเห็นความสำคัญของกิจกรรมทางกายในโรงเรียนหรือได้ออกกำลังกายของนักเรียน และประสบปัญหาการจัดจำนวนชั่วโมงเรียนพลศึกษาโดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งมีเพียง 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และไม่เพียงพอที่จะบรรลุวัตถุประสงค์กิจกรรมทางกายให้เพียงพอ เทศบาลนครอุดรธานีจึงรับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดคือกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้แต่ละโรงเรียนจัดทำโครงการมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม โดยปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลามุ่งเป้าพัฒนา 4H คือ Head (กิจกรรมพัฒนา),

Heart (กิจกรรมพัฒนาจิตใจ), Hand (กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ) และ Health (กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ) ผู้วิจัยตระหนักถึงปัญหาคำนวณชั่วโมงพลศึกษาที่เพียงพอซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมกิจกรรมทางกายและลดพฤติกรรมเนือยนิ่ง และประโยชน์ที่เกิดจากการออกกำลังกาย กรอบกับการมีหลักสูตรกิจกรรมทางกายที่มีการออกแบบที่ดี จะส่งเสริมให้เกิดประสิทธิผลในการเพิ่มสมรรถภาพทางกาย นักเรียนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีการใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียนให้เกิดประโยชน์ และลดพฤติกรรมเนือยนิ่งได้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งผลการวิจัยนี้จะช่วยให้โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานีที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้มีแนวทางในการจัดกิจกรรมทางกายได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ที่มีประสิทธิผล

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตการวิจัย ปรากฏในการวิจัยทั้ง 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่ 1 (Phase 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและการสร้างหลักสูตรฉบับร่าง

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและการสร้างหลักสูตรฉบับร่าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มากร่างหลักสูตร ดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นตอน 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครอุดรธานี โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษาในโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดเทศบาลนครอุดรธานี จำนวน 37 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน (rating scale) ประมาณค่า 5 อันดับ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา เพื่อหาค่าดัชนีความ สอดคล้อง โดยการวิเคราะห์ค่า IOC (Item objective congruence index) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2550) พบว่าค่า IOC ของแบบสอบถามทุกข้ออยู่ในระดับสูง (> 0.8)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง และนำข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis) และข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) จากนั้นประมวลผล เรียบเรียงผล นำเสนอในรูปความเรียงและในรูปตาราง

1.2 ขั้นตอน 2 เป็นการร่างเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยข้อมูลพื้นฐานมากำหนดหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล และเกณฑ์การผ่านหลักสูตร

การตรวจสอบคุณภาพของร่างหลักสูตรการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมทางกาย ด้านเนื้อหา และด้านหลักสูตรและการสอน ทำแบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร ฯ และการประเมินความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตร ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบประเมินมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าคะแนนเฉลี่ยและการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วทำ

การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมตามข้อมูลในขั้นตอนการตรวจสอบหลักสูตรของผู้เชี่ยวชาญและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนที่จะนำหลักสูตรไปทดลองใช้

2. ระยะที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตรและการแก้ไขปรับปรุง

เป็นการนำร่างหลักสูตรที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญและมีการปรับปรุงตามคำแนะนำแล้ว มาทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนอาสาสมัคร จำนวน 30 คน เป็นนักเรียนชาย 15 คนและนักเรียนหญิง 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ประเภท ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรม ได้แก่ เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร คือ คู่มือหลักสูตรสำหรับครู 2) เครื่องมือที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของหลักสูตรและการศึกษาสมรรถภาพ ทางกายของนักเรียน เมื่อเรียนจบหลักสูตร ประกอบด้วย

แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายสำหรับเด็กไทย อายุ 7–18 ปี ของกรมพลศึกษา พ.ศ. 2555 แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตร

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เริ่มจากการทดสอบสมรรถภาพทางกายของกลุ่มทดลองก่อนการสอนตามหลักสูตรการจัดกิจกรรมทางกายฯ ดำเนินการเรียนการสอนเชิงปฏิบัติการให้ทั้งความรู้และลงมือปฏิบัติการควบคู่ไปด้วย เวลา 15.30-16.30 น. ทุกวันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ วันละ 1 ชั่วโมง เป็นระยะเวลา 48 วัน รวมเป็น 48 ชั่วโมง เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน ทำการทดสอบสมรรถภาพทางกายหลังเรียนของกลุ่มทดลองนำไปเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกายของเด็กไทย ของกรมพลศึกษา พ.ศ. 2555 ทำการเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกายของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเรียน นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และแปลผลตามลำดับ และข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้หลักสูตรนี้ ผู้วิจัยได้นำไปปรับปรุงหลักสูตรการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี

3. ระยะที่ 3 (phase 3) การนำหลักสูตรไปใช้และการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร

การวิจัยระยะนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experimental research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (one group pretest–posttest design) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร โดยมีเกณฑ์การผ่านที่หลักสูตรกำหนดไว้ คือ 1) นักเรียนเข้าเรียนตามเวลาที่กำหนดไม่ต่ำกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ 2) นักเรียนที่เข้าเรียนหลักสูตรฯ มีสมรรถภาพทางกายหลังเข้าร่วมกิจกรรมดีกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม 3) นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรฯ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ อยู่ในระดับดี โดยกลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาล 6 นครอุดรธานี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 237 คน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ที่มีประสิทธิผล

1.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี

หลักสูตรการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ที่มีประสิทธิผลมีลักษณะสำคัญ คือ

1.1.1 เอกสารหลักสูตร ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5) สื่อการเรียนรู้ 6) การวัดและการประเมินผล 7) เกณฑ์การผ่านหลักสูตร โดยกำหนดเกณฑ์การผ่านหลักสูตร คือ นักเรียนมีสมรรถภาพทางกายหลังเข้าร่วมกิจกรรมดีกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และนักเรียนต้องเข้าเรียนตามเวลาที่กำหนดอย่างน้อย 80 เปอร์เซ็นต์

1.1.2 เอกสารประกอบหลักสูตร เป็นคู่มือหลักสูตรสำหรับครูผู้สอน ซึ่งเป็นเอกสารเพื่ออำนวยความสะดวกผู้สอน มีเนื้อหา 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 คำชี้แจงวิธีการจัดกิจกรรม ตอนที่ 2 แผนการจัดกิจกรรมทางกาย

1.2 ผลการศึกษาสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี เมื่อเรียนจบหลักสูตร

ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร การจัดกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ผลปรากฏดังนี้ (1) นักเรียนทั้ง 237 คน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่และผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก รวมทั้งมีความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) นักเรียนสามารถผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีเวลาเรียนเกินร้อยละ 80 ทุกคน โดยเฉลี่ย 90.25 และมีสมรรถภาพทางกายหลังเข้าร่วมกิจกรรมดีกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม มีรายละเอียดที่สอดคล้องกันทั้งในนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ดังนี้

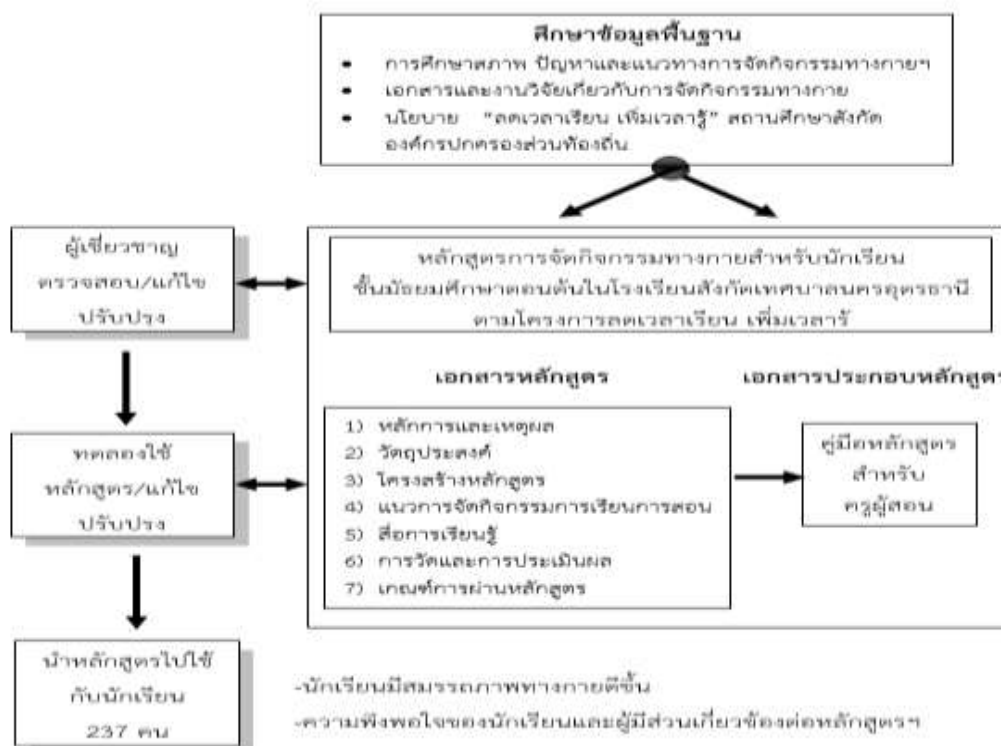
1) ผลการทดสอบความแตกต่างของเปอร์เซ็นต์ไขมันใต้ผิวหนัง หลังการเรียนลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) ผลการทดสอบความแตกต่างของความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อท้อง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ผลการทดสอบความแตกต่างของความคล่องแคล่วว่องไว หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) ผลการทดสอบความแตกต่างของความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อท้อง ความแข็งแรงและกำลังของกล้ามเนื้อขา ความอ่อนตัวของกล้ามเนื้อและต้นขาด้านหลัง ความอดทนของระบบหัวใจและหลอดเลือด ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ไม่พบมีความแตกต่างกัน

สรุปผลการพัฒนาหลักสูตรการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ที่มีประสิทธิผล แสดงตามภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 สรุปผลการพัฒนาหลักสูตรการจัดการกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ที่มีประสิทธิผล

อภิปรายผล

การพัฒนาหลักสูตรการจัดการกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี มีประสิทธิภาพ สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1) หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนี้ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ มีการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ขั้นตอนแต่ละขั้นตอนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เริ่มจากการศึกษาสภาพและปัจจุบันการจัดการกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี มีการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางกายและนโยบาย ต่างๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร หลังจากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านหลักสูตรและการสอนเป็นผู้ตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้กับนักเรียนอาสาสมัคร จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร และแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งก่อนนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 237 คน ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับการทดลองใช้หลักสูตร เพื่อยืนยันประสิทธิผลของหลักสูตร สืบเนื่องจากที่ผู้วิจัยได้นำข้อมูลต่างๆ เหล่านี้เป็นแนวทางในการยกร่าง หลักสูตรและได้มีการปรับปรุงพัฒนาหลายครั้ง จึงส่งผลให้ครูผู้สอนใช้คู่มือหลักสูตร เข้าใจได้ง่าย เพราะมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน ง่ายและสะดวก ในการดำเนินการ ซึ่งเป็นไปตามหลักการของการพัฒนาหลักสูตรที่จะต้องศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมายกร่างเป็นองค์ประกอบหลักของหลักสูตรทั้งในด้านการกำหนดจุดมุ่งหมาย การกำหนดเนื้อหา การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

2) จากผลการสร้างและพัฒนาหลักสูตรได้องค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรการจัดการกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี คือ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) แนวทางการจัดการเรียนการสอน 5) สื่อการเรียนรู้ 6) การวัดและการประเมินผล และ 7) เกณฑ์การผ่านหลักสูตรถือว่าครบองค์ประกอบหลักของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนสิข ลิทธิสมบุญ (2540) ภาณุ กุศลวงศ์ (2558) และ

วรรณธ์ จันทรธีระยานนท์ (2559) ที่ได้ข้อสรุปว่าองค์ประกอบหลักสูตรประกอบด้วยหลักการ เป้าหมาย โครงสร้าง จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ การวัดและการประเมิน

3) หลักการของหลักสูตรเน้นการส่งเสริมให้นักเรียนมีสมรรถนะทางกายที่ดีขึ้น ผ่านการเรียนรู้หลักสูตรการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี อันเป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียนเป็นการเรียนเน้นการฝึกปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี และมุ่งเน้นกิจกรรมที่หลากหลายผ่านกิจกรรมกีฬาและนันทนาการโดยไม่คำนึงถึงระดับทักษะแต่เน้นที่ความสนุกสนานแทน ซึ่งเป็นไปตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข (2550) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมทางกายต้องมีหลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน คำนึงถึงความปลอดภัยในการเข้าร่วม กระบวนการจัดกิจกรรมทางกาย เน้นให้ผู้เข้าเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Active Lifestyle) มีการกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมเกิดความท้าทาย (Challenge) ที่จะเข้าร่วมตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมมีตัวเลือก (Choice) ในกิจกรรมทางกายตามความสนใจ (Interest)

4) จากผลการนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียน พบว่านักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาสมรรถภาพทางกาย รวมทั้งตัวนักเรียนและผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากคณะครูผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอนวิชาพลศึกษา เป็นผู้ฝึกสอนกีฬา และบางคนได้มีตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญพิเศษ จึงมีความตื่นตัวทางวิชาการส่งผลให้การใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดได้ นโยบายของต้นสังกัดของโรงเรียนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากเทศบาลนครอุดรธานีให้ความสำคัญในการพัฒนานักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ โดยผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของโรงเรียนมีนักกีฬาที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ ดังนั้นบรรยากาศกีฬาของโรงเรียนที่แวดล้อมตัวนักเรียนส่งผลให้นักเรียนสนใจและเต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมจนส่งผลให้การใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดได้

5) จากผลการศึกษาสมรรถภาพทางกายของนักเรียนเมื่อเรียนจบหลักสูตร อภิปรายได้ดังนี้

5.1) ปริมาณไขมันสะสมในร่างกาย หลังการเรียน 48 ชั่วโมง โดยวัดจากการทดสอบลูก-นั่ง 60 วินาทีของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง พบว่า ผลการทดสอบของค่าความแตกต่างของเปอร์เซ็นต์ไขมันใต้ผิวหนังหลังการเรียนลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เพราะผู้เรียนได้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอวันละ 1 ชั่วโมง ทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ ต่อเนื่องเป็นเวลา 48 ชั่วโมง หลักสูตรบรรจุกีฬาและนันทนาการที่มีความหนักในการใช้กล้ามเนื้อทุกส่วนของร่างกาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชญ์ ตูยานนท์ (2560) การเดินและวิ่งเหยาะๆมีผลต่อสัดส่วนของร่างกาย ระบบไหลเวียนโลหิตและระบบหายใจ ทำให้เปอร์เซ็นต์ไขมันและน้ำหนักไขมันลดลง และต้องมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง 3-5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (กรมวิชาการ.2545) จะต้องทำอย่างสม่ำเสมออย่างต่อเนื่องเว้นห่างได้ไม่เกิน 2 วัน ช่วงเวลาที่ออกกำลังกายได้เหมาะสม คือ วันจันทร์ พุธ ศุกร์ หรือ อังคาร พฤหัสบดี เสาร์ จึงจะส่งผลต่อสมรรถภาพทางกาย (กนกกรส หงส์ทอง, 2530)

5.2) ความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อ หลังการเรียนหลักสูตร 48 ชั่วโมง พบว่าค่าเฉลี่ยสมรรถภาพทางกายรายการลูก-นั่ง 60 วินาทีของนักเรียนหญิงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากหลักสูตรการจัดกิจกรรมทางกายมีความหลากหลายของกีฬาและนันทนาการ ได้แก่ กีฬาฟุตบอล/ฟุตซอล วอลเลย์บอล กรีฑา เซปักตะกร้อ เป็นต้น ซึ่งในขณะปฏิบัติทักษะต่างๆ ของแต่ละชนิดกีฬา จึงส่งผลทำให้มีการพัฒนาในด้านความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อ ซึ่งสอดคล้องสุพิตร สมานิติ (2548) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าบุคคลที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและช่วยป้องกันการบาดเจ็บ ซึ่งอาจเกิดจากข้อเท้าแพลง หรือกล้ามเนื้อฉีกขาดได้ ส่วนเจริญ กระบวนรัตน์ (2530) ได้สรุปความสัมพันธ์ระหว่างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและความอดทนของกล้ามเนื้อว่า ความอดทนของกล้ามเนื้อจะเปลี่ยนแปลงไปตามความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ถ้าความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้น ความอดทนของกล้ามเนื้อจะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

5.3) ความคล่องแคล่วว่องไว หลังการเรียนรู้ 48 ชั่วโมงพบว่า นักเรียนชายและหญิงมีค่าเฉลี่ยรายการทดสอบวิ่งอ้อมหลักหลังการเรียนรู้ดีกว่าก่อนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกิจกรรมที่ออกแบบขึ้นมานี้ ทำให้มีการเคลื่อนไหวร่างกายส่วนต่างๆ ทั้งการวิ่ง การเปลี่ยนทิศทางอย่างรวดเร็วในกีฬาฟุตบอล การเคลื่อนที่ข้อเท้าอย่างรวดเร็วในกีฬาเทเบิลเทนนิส การเคลื่อนไหวประกอบเพลงในกีฬาสีลาค ซึ่งสอดคล้องกับ วาโร เฟ็งสวัสต์ (2540) ได้กล่าวว่า การออกกำลังกายที่ทำให้เกิดสมรรถภาพในการเคลื่อนไหวและการทำงานประสานสัมพันธ์กันระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทมีประสิทธิภาพมากขึ้น จะเกิดเป็นความคล่องแคล่วว่องไวและความแม่นยำในการปฏิบัติงาน

5.4) ความอ่อนตัว หลังการเรียนรู้ 48 ชั่วโมงพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยรายการทดสอบนั่งงอตัวไปข้างหน้า ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนไม่แตกต่างกัน โดยพบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนี้ไม่สามารถพัฒนาความอ่อนตัวได้อย่างมีนัยสำคัญ เพราะเมื่อวิเคราะห์กิจกรรมกีฬาและนันทนาการแล้ว ไม่พบว่ามีกิจกรรมที่พัฒนาการเหยียดยืดกล้ามเนื้ออย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับชูศักดิ์ เวชแพศย์ และกันยา ปาละวิวัฒน์ (2536) ที่กล่าวว่า การออกกำลังกายเป็นประจำจะช่วยให้ความอ่อนตัวคงที่อยู่เป็นปกติ และความอ่อนตัวที่มากกว่าปกติสามารถทำให้เกิดขึ้นได้โดยการออกกำลังกายเฉพาะอย่าง และพบว่า ศิริรัตน์ หิรัญรัตน์ (2534) กล่าวว่า ความอ่อนตัวที่ดีถือเป็นส่วนหนึ่งของการมีสมรรถภาพทางกายที่ดี การสร้างความอ่อนตัวให้กับตนเองนั้น ต้องให้ส่วนของเอ็นข้อต่อ และเนื้อเยื่อที่ห่อหุ้มกล้ามเนื้อ ซึ่งเป็นเนื้อเยื่อเกี่ยวพัน จึงสังเกตได้ว่าผู้ที่มีความอ่อนตัวดี คือ ผู้ที่ทำการออกกำลังกายที่มีการยืดเหยียดอย่างสม่ำเสมอ เช่น นักยิมนาสติก นักสกี นักกีฬากระโดดสูง และกีฬาที่ต้องอาศัยความอ่อนตัวและความคล่องแคล่วว่องไวประกอบกัน

5.5) ความแข็งแรงและกำลังของกล้ามเนื้อขา และต้นขาด้านหลัง และความอดทนของระบบหัวใจและหลอดเลือด พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนไม่แตกต่างกันนั้น แม้ว่า สุพิตร สมานิต (2548) ได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่าบุคคลที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ จะส่งผลให้ร่างกายมีการตื่นตัว คล่องแคล่วว่องไว และรู้สึกเหน็ดเหนื่อยช้าลงในขณะที่ทำงานหรือออกกำลังกาย สุขภาพของหัวใจแข็งแรงขึ้น อัตราการเต้นของหัวใจจะชะงักและเมื่อพิจารณาเวลาในฝึกของหลักสูตรพบว่ามียุทธศาสตร์เพียงพอและต่อเนื่องเหมาะสม รวมทั้งมีการฝึกอย่างสม่ำเสมอ ย่อมส่งผลให้เกิดความอดทนของระบบหัวใจและหลอดเลือดอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมานพ ศรีชมพูที่ศึกษาพบว่ากลุ่มที่ออกกำลังกาย 3 วันต่อสัปดาห์และกลุ่มที่ออกกำลังกาย 5 วันต่อสัปดาห์ มีคะแนนเฉลี่ยสมรรถภาพทางกายเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งสองกลุ่ม ดังนั้นการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรกิจกรรมทางกายที่ใช้เวลาเรียน 3 วันต่อสัปดาห์นั้นเพียงพอที่จะทำให้สมรรถภาพทางกายดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตามสาเหตุของการไม่พบความแตกต่างก่อนและหลังเรียน อาจมาจากสาเหตุที่ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุม ตัวแปรอื่นที่อาจส่งผลต่อสมรรถภาพทางกายได้ เช่น อาหารการกิน การดำเนินชีวิตประจำวันทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนที่แตกต่างกัน กิจกรรมการเล่นในช่วงวันหยุด ความตั้งใจในการเรียน ความหนักหรือความเหนื่อยในการออกกำลังกาย เป็นต้น ซึ่งหลักการฝึกที่หนักหรือเหนื่อยพอจึงจะส่งผลต่อสมรรถภาพทางกายนี้สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545) เสนอว่าในการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายนั้นส่วนใหญ่เรานิยมใช้หลักการ “FITT” นั่นคือ Frequency-Intensity-Time-Type สามารถอธิบายได้ว่า การออกกำลังกายที่สามารถรักษาหรือเพิ่มกำลังเพื่อสุขภาพได้ จะต้องปฏิบัติอย่างน้อย 3-5 ครั้งต่อสัปดาห์ และต้องมีความหนักหรือความเหนื่อยในการออกกำลังกายให้อยู่ในช่วง 55-85% ของอัตราการเต้นหัวใจสูงสุด และถ้าออกกำลังกายที่มีความเหนื่อยน้อยกว่า 50% ของอัตราการเต้นหัวใจสูงสุดจะไม่มีผลต่อการเพิ่มสมรรถภาพทางกาย ดังนั้นปัจจัยด้านความหนักและความเหนื่อยของนักเรียนที่ต้องตั้งเป้าปฏิบัติกิจกรรมจนถึงช่วง 55-85% ของอัตราการเต้นหัวใจสูงสุดจึงเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องกำกับขณะปฏิบัติกิจกรรม

ดังนั้นจึงทำให้สรุปได้ว่า หลักสูตรการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี สามารถพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถภาพทางกายหลังเข้าร่วมกิจกรรมดีกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่ง

สามารถสนอง คือมีการพัฒนา H ตัวที่ 4 คือ กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ (Health) ซึ่งหมายถึง กิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้
นักเรียนมีสมรรถนะทางกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่า หลักสูตรการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน
โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี สามารถพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถภาพทางกายหลังเข้าร่วมกิจกรรมดีกว่าก่อนเข้าร่วม
กิจกรรม ซึ่งสามารถสนอง คือมีการพัฒนา H ตัวที่ 4 คือ กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ (Health) ซึ่งหมายถึง กิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ
เพื่อให้ให้นักเรียนมีสมรรถนะทางกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษา ควรเพิ่มกิจกรรมเพิ่มความอ่อนตัว เช่น กีฬายิมนาสติก โยคะ หรือกิจกรรมที่ทำให้มีการยืดเหยียด
อย่างสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มสมรรถภาพทางกายด้านความอ่อนตัว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการวิจัยอย่างต่อเนื่องกับกลุ่มตัวอย่างเดิม เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร หงส์ทอง. (2530). การเปลี่ยนแปลงของหัวใจ ระบบไหลเวียนเลือด และระบบหายใจต่อการออกกำลังกาย. กรุงเทพฯ:
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมพลศึกษา. (2555). แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายของเด็กไทย อายุ 7-18 ปี. กรุงเทพฯ: สัมปชัยนิยม.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). คู่มือการจัดการสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตาม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงสาธารณสุข. (2550). ข้อเสนอแนะ แนวทางการมีกิจกรรมทางกาย (Physical Activity) ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและ
เยาวชนในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เจริญ กระบวนรัตน์. (2556). กิจกรรมทางกาย. วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ, 39(1), 5-6.
- ชูศักดิ์ เวชแพทย์ และกันยา ปาละวิวัฒน์. (2536). สรีรวิทยาการออกกำลังกาย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2550). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: เจริญผล.
- ภาณุ กุลวงศ์. (2558). การพัฒนาหลักสูตรครูผู้ฝึกสอนกีฬาเทควันโด ระดับมัธยมศึกษา. (ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย).
- มนสิข สิริสมบุญ. (2540). เอกสารการฝึกอบรมการวิจัยการวิจัยในชั้นเรียน. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
นเรศวร.
- วรพนธ์ จันทธีระยานนท์. (2559). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).

- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2540). การวัดและประเมินความพร้อมสำหรับเด็กอนุบาลด้านร่างกายและสังคม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริรัตน์ หิรัญรัตน์. (2534). การสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายและกีฬา. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุพิตร สมานิต และคณะ. (2548). การสร้างแบบทดสอบสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Caterino, M. C., & Polak, E. D. (1999). Effect of Two Types of Activity on the Performance of Second, Third and Fourth Grade Student on a Test of Concentration. *Perception and Motor Skills*, 89, 245-248.
- Dumith, S.C., D.P. Gigante, M.R. Domingus, and H.W. Kohl. (2011). Physical Activity Change during Adolescence: A Systematic Review and a Pooled Analysis. *International Journal of Epidemiology*, 40(3), 685-698.
- Keays, J.J., & Allison, K. R. (1995). The Effects of Regular Moderate to Vigorous Physical Activity on Student out Comes. *Journal of Public Health*, 86, 62-66.
- Kwak, L., Kremers, S., Bergman, P., Ruiz, J. R., Rizzo, N. S., & Sjostrom, M. (2009). Associations between physical activity, fitness, and academic achievement. *The Journal of Pediatrics*, 155, 914-918.
- Lindvall, O., Kokaia, Z., Bengzon, J., Elmer, E, & Kokaia, M (1994). Neurotrophins and Brain Insult. *Trends Neuroscience*, 17, 490-496.
- Sallis, J. F., McKenzie, T, L., Kolody, B., Lewes, M. Marshall, S., & Rosengrad, P. (1999). Effects of Health Related Physical Education on Academic Achievement. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 70, 127-134.
- Sibley, B., & Etnier, J. (2003). The Relationship Between Physical Activity and Cognition in Children: a Metaanalysis. *Pediatric Exercise Science*, 15, 243-253.
- Singh-Manoure, A., Hillsdon, M., Brunner, E., & Marmot, M. (2005). Effects of Physical Activity on Cognitive Functioning in Middle Age: Evidence from the Whitehall II Prospective Cohort Study. *American Journal of Public Health*, 95(12), 2252-2258.
- Taras, H. (2005). Physical Activity and Student Performance at School. *Journal of School Health*, 75(6), 214-218.
- Tomprowski, P. (2003). Cognitive and Behavioral Responses to Acute Exercise in Youths: A Review. *Pediatric Exercise Science*, 15, 348-359.

The Relationship Between Leadership in The 21st Century and Performance Motivation of Teachers Under The Khonkaen Primary Educational Service Area Office 2

Somjai Maneewong^{1*}

¹Pitchayabundit College, Thailand

*Corresponding author: samajai_1@hotmail.com

ABSTRACT

This research aims to 1) study the leadership in the 21st century, 2) study the performance motivation of teachers, and 3) study the relationship between leadership in the 21st century and the performance motivation of teachers. The sample group consisted of 304 school administrators and teachers under the KhonKaen Primary Educational Service Area Office 2. The sample size was determined using Krejcie and Morgan table. The school administrators were selected using a purposive sampling method. The teachers were selected using a stratified random sampling. The research instrument was the estimation scale questionnaire; the analysis of leadership in the 21st century had the reliability at .97 and the analysis of performance motivation of teachers had the reliability at .97. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient. The results of the study were as follows: The overall leadership in the 21st century was at the high level. 2) The overall performance motivation of teachers was at the high level. 3) The leadership in the 21st century and performance motivation of teachers were a positive correlation at the very high level with statistical significance at the .01 level.

Keywords: The Leadership in The 21st Century, The Performance Motivation, Teachers

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

สมใจ มณีวงษ์^{1*}

¹วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต ประเทศไทย

*Corresponding author: samajai_1@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 2) ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 304 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเจซีและมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 มีความเชื่อมั่น .97 ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู มีความเชื่อมั่น .97 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21, แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน, ครู

© 2024 JISSD: Journal of Integration Social Sciences and Development

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่มีการเปลี่ยนแปลง และเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเชื่อมต่อข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคและทั่วโลกเข้าด้วยกัน ทั้งข้อมูล ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม การเปลี่ยนแปลงทรัพยากร ธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและสังคมซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา (สุทธิวรรณ ตันติธนาวงศ์, 2560) ระบบการศึกษาในปัจจุบันต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมโลก โรงเรียนต้องเตรียมพร้อมผู้เรียนสำหรับโลกในศตวรรษที่ 21 โดยโรงเรียนจำเป็นต้องเปลี่ยนวิธีการที่จะให้ความรู้แก่ผู้เรียนด้วยการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในภาพรวมมากกว่าความสำเร็จทางวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้น การจัดการศึกษาทั่วโลกในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นการจัดการศึกษาที่ต้องเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพโดยให้ผู้เรียนมี ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และสมรรถนะที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งทักษะสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) โดยอ้างอิงรูปแบบ (Model) ที่มาจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือ (Partnership for 21st Century Skills) หรือ เรียกว่า เครือข่าย P21 จากกระแสโลกในศตวรรษที่ 21 จะเห็นได้ว่าการสอนการเรียนการสอนยุคใหม่มุ่งเน้นไปที่ทักษะ โดยบุคลากรหลักคือครู ดังนั้นการที่ครูจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจนบรรลุวัตถุประสงค์นั้น ผู้บริหารในฐานะผู้สนับสนุนและผู้เฝ้าต้องแสดงความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างแรงจูงใจให้ครูปฏิบัติงานให้จงได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ถึง 2565 โดยสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 ถึง 2580 แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาโดยเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปประเทศ ที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญที่มีความสำคัญเร่งด่วน สามารถดำเนินการวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรมในช่วงปี พ.ศ. 2564 ถึง 2565 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้แก่ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาระดับปฐมวัย การจัดการเรียนการ

สอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) จะเห็นได้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ในยุคนี้ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ความสามารถ และทักษะจำเป็น (วิจารณ์ พานิช, 2555) โดยเฉพาะทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) สำคัญที่สุด ซึ่งครูผู้สอนผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับตัวและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนที่เปลี่ยนแปลงไป

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นบุคลากรหลักในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะผู้บริหารในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องแสดงภาวะผู้นำในการบริหารจัดการ ต้องเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษา เป็นผู้นำที่มีพฤติกรรมทางวิชาการมีความรู้ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพที่สามารถบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล และสามารถเชื่อมโยงสภาพปัจจุบันไปสู่อนาคตได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยการเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิเช่น การเรียนรู้เพื่อรู้ (Learning to Know) การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้ (Learning to Do) การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน (Learning to Live Together) และการเรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to Be) เป็นต้น และทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ประเทศทั่วโลกได้นำมาปรับใช้ให้เกิดขึ้นกับพลเมืองของตนเอง ซึ่งการจัดการศึกษาในยุคใหม่นี้ต่างก็มุ่งปฏิรูปคุณภาพ และมาตรฐานผลผลิตทางการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้มาใช้บริการ ดังนั้นภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการศึกษาแนวใหม่ไปสู่การสร้างคุณภาพทางการศึกษา (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559) เพื่อให้แรงกระตุ้นและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจนบรรลุวัตถุประสงค์ท่ามกลางความท้าทายนี้

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 จะส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู หรือมีความสัมพันธ์กันในทิศทางใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยสาเหตุหลายประการทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ดังจะเห็นได้จาก บุชยมาส ผาดี (2563) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยนี้พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อันเนื่องมาจากเงื่อนไขหลายประการเช่น การยอมรับนับถือความก้าวหน้า หรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา หรือระหว่างเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับ Ogomaka (1986) ได้วิจัยเรื่ององค์ประกอบของแรงจูงใจในโรงเรียนสอนศาสนาในลอสแอนเจลิส พบว่า ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจ คือการได้รับความเจริญก้าวหน้าในงานรองลงมาได้แก่ การได้รับการยอมรับนับถือ ผลสัมฤทธิ์ในงาน การได้รับการตอบสนอง การสนับสนุนของฝ่ายบริหาร ลักษณะของงาน ข้อตกลงทางศาสนา ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสนับสนุนจากผู้ปกครอง ความมั่นคงปลอดภัย และเงินเดือนไม่มีผลต่อแรงจูงใจของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ โอกาสที่จะก้าวหน้า และแรงจูงใจภายนอกได้แก่นโยบายของเงินเดือนความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และสภาพการทำงานมีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้สอนได้สารสนเทศ และเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
2. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 141 คน ครู จำนวน 1,322 คน ปีการศึกษา 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 รวมทั้งสิ้น 1,463 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2, 2566)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 304 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป ของเครจซี่และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง อำเภอบ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ประกอบไปด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ทางการศึกษา 2) ด้านการเสริมพลังภาวะผู้นำ 3) ด้านสมรรถนะภาวะผู้นำ และ 4) ด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ประกอบไปด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการยอมรับนับถือ 2) ด้านความก้าวหน้า 3) ความมั่นคงปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และ 4) ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) เรียงตามระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนโดยการศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

2. สร้างแบบสอบถาม โดยการกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) หลังจากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item-Objective Congruence) มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 นำแบบสอบถามที่มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 มีความเชื่อมั่น .97 และ ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู มีความเชื่อมั่น .97

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีดังนี้

ทำการเก็บข้อมูลการวิจัย โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และทาง QR code พร้อมทั้งขอความร่วมมือผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละโรงเรียนแจกแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาร้อยละ 93 นำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลแล้ว มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บข้อมูลทั้งหมดแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบคำถาม หลังจากนั้นผู้วิจัยลงรหัสตามเกณฑ์แต่ละข้อ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
2. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง อำเภอก ใช้การวิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
3. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้กับกลุ่มตัวอย่าง ใช้การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแทนค่าน้ำหนักของคะแนนจากแบบสอบถาม (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficients) และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2556)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่
 - 1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบสอบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence)
 - 1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)
2. สถิติพื้นฐาน
 - 2.1 ร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficients)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 นำเสนอตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้าน

ที่	ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21	$\bar{X}$	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ
1	ด้านวิสัยทัศน์ทางการศึกษา	4.46	.43	มาก
2	ด้านการเสริมพลังภาวะผู้นำ	4.45	.42	มาก
3	ด้านสมรรถนะภาวะผู้นำ	4.33	.46	มาก
4	ด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำ	4.42	.53	มาก
รวม		4.42	.46	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ทางการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมา คือ ด้านการเสริมพลังภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านสมรรถนะภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

2. แรงจูงในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการวิเคราะห์นำเสนอตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โดยรวมและรายด้าน

ที่	แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
1	ด้านการยอมรับนับถือ	4.46	.51	มาก
2	ด้านความก้าวหน้า	4.42	.52	มาก
3	ด้านความมั่นคงปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	4.48	.51	มาก
4	ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน	4.39	.46	มาก
รวม		4.44	.48	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความมั่นคงปลอดภัยในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมา คือ ด้านการยอมรับนับถืออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 นำเสนอตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y _{tot}
X ₁	.75**	.84**	.77**	.77**	.82**
X ₂	.83**	.87**	.92**	.96**	.94**
X ₃	.88**	.87**	.83**	.86**	.90**
X ₄	.84**	.88**	.81**	.76**	.87**
X _{tot}	.89**	.93**	.89**	.90**	.95**

หมายเหตุ: ** p<.01, * p<.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูงมาก ในทิศทางบวกกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r=.95) เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านวิสัยทัศน์ทางการศึกษา (X₁) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูงมาก ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r = .82) ด้านการเสริมพลังภาวะผู้นำ (X₂) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูงมาก ในทิศทางบวก

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .94$) ด้านสมรรถนะภาวะผู้นำ (X_3) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับ สูงมาก ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .90$) ด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำ (X_4) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูงมาก ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .87$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ทางการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเสริมพลังภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านสมรรถนะภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ว่าผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีการเสริมสร้างภาวะผู้นำโดยการอบรมพัฒนาตนเอง จนนำไปสู่การแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำที่ดี เพราะภาวะผู้นำเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรทุกสายงาน สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ผ่านการศึกษาในสายผู้บริหารสู่การวางแผนกลยุทธ์ กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายขององค์กรหรือสถานศึกษาให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ตลอดจนมีการปรับตัวที่ดี ผู้บริหารต้องสร้างคุณลักษณะของผู้บริหารเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำในตนเองและผู้อื่น การบูรณาการความรู้ ความสามารถในการเป็นผู้นำ การสื่อสารที่ดี การทำงานเป็นทีม และสร้างพลังเชิงบวกเพื่อผลสัมฤทธิ์ของงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ปราณีต จินดาศรี (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในจังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในจังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในจังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ ภูมิภัทร สุวรรณศรี (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงวิถีเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิถีเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ เชิงวิถีเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 คือ ผู้นำแบบบรรลุผลสำเร็จ ผู้นำแบบมีส่วนร่วม ผู้นำแบบสนับสนุน และผู้นำ แบบสั่งการ

2. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความมั่นคงปลอดภัยในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการยอมรับนับถืออยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูคือบุคลากรหลักที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้ผู้เรียน และในขณะเดียวกันครูก็ถือเป็นอีกหนึ่งอาชีพที่ทำหน้าที่เพื่อได้มาซึ่งค่าตอบแทนในการดำรงชีพ เลี้ยงดูตนเองและครอบครัวไม่ต่างจากอาชีพอื่น ดังนั้นความมั่นคง ปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ขวัญ และกำลังใจในการขับเคลื่อนงานหรือผลสัมฤทธิ์ของงานคือสิ่งสำคัญนอกเหนือจากจิตวิญญาณของความเป็นครู ไม่ว่าจะเป็นเงื่อนไขหรือปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นให้ครูปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น เงื่อนไขหรือปัจจัยการติดต่อระหว่างบุคคลกับผู้บังคับบัญชาที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สามารถทำงานร่วมกันและเข้าใจซึ่งกันและกัน การติดต่อระหว่างบุคคลกับเพื่อนร่วมงานที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สามารถทำงานร่วมกันและเข้าใจซึ่งกันและกัน หรือเงื่อนไขหรือปัจจัยของผลหรือการมองเห็นการเปลี่ยนแปลงในสถานภาพของบุคคลในสถานที่ทำงาน เช่น การได้รับการเลื่อนตำแหน่ง การได้เลื่อนเงินเดือน การได้รับโบนัส และการมีโอกาสดำเนินการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมล้วนสำคัญต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูเป็นอย่างยิ่ง แรงจูงใจเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการทำงานของมนุษย์ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย แรงจูงใจดังกล่าวเป็นแรงขับทั้งภายในและภายนอกของมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (1943) ที่กล่าวว่าความต้องการของคนจะเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการจูงใจ ความต้องการต่างๆ และสอดคล้องกับ Ogomaka (1986) ที่ได้วิจัยเรื่อง องค์ประกอบของแรงจูงใจในโรงเรียนสอนศาสนาในลอสแอนเจลิส พบว่า

ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจ คือการได้รับความเจริญก้าวหน้าในงานรองลงมาได้แก่ การได้รับการยอมรับนับถือ ผลสัมฤทธิ์ในงาน การได้รับการตอบสนอง การสนับสนุนของฝ่ายบริหาร ลักษณะของงาน ข้อตกลงทางศาสนา ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสนับสนุนจากผู้ปกครอง ความมั่นคงปลอดภัย และเงินเดือนไม่มีผลต่อแรงจูงใจของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ โอกาสที่จะก้าวหน้า และแรงจูงใจภายนอกได้แก่ นโยบายของเงินเดือนความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และสภาพการทำงานมีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จะเห็นได้ว่ามีความสัมพันธ์กันเชิงบวกระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลการวิจัยนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาคือผู้มีอำนาจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและส่งผลต่อแรงจูงใจของครูทุกมิติ ดังนั้นเมื่อผู้บริหารสถานศึกษาแสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำในทางบวกแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูก็จะมี ความสัมพันธ์ทางบวก ในทางตรงกันข้ามเมื่อผู้บริหารสถานศึกษาแสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำในทางลบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูก็จะมี ความสัมพันธ์ทางลบ และถ้าหากผู้บริหารไม่มีอิทธิพลหรือไม่สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ภาวะผู้นำของ ผู้บริหารอาจจะไม่สัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูได้ด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับบุษยมาส ผาดี (2563) ที่ได้ทำการ วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระยอง เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สรุปผล ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน วิสัยทัศน์ทางการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเสริมพลังภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านสมรรถนะภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

2. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความมั่นคงปลอดภัยในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการยอมรับนับถืออยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูงมาก ในทิศทางบวกกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.95$) เมื่อพิจารณาารายค่า พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านวิสัยทัศน์ทางการศึกษา (X_1) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูงมาก ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.82$) ด้านการเสริมพลังภาวะผู้นำ (X_2) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูงมาก ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.94$) ด้านสมรรถนะภาวะผู้นำ (X_3) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูงมาก ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.90$) ด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำ (X_4) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูงมาก ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.87$)

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสมรรถนะภาวะผู้นำ ทั้งนี้ผู้บริหารยังขาดคุณลักษณะเกี่ยวกับการเข้าใจพฤติกรรม การสร้างสรรค์และนวัตกรรม และการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยนี้ เป็นกรอบสารสนเทศในการอบรมพัฒนาเกี่ยวกับด้านสมรรถนะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ทั้งนี้ครูยังขาดการได้รับความช่วยเหลือ การส่งเสริมสนับสนุน ความเอาใจใส่ ความไว้วางใจ ความเป็นกันเองกับผู้บังคับบัญชา ตลอดจนการได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรม ขาดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ซึ่งแสดงถึงความมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการจัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์กับครูผู้ปฏิบัติงาน ให้มีบทบาทที่แสดงออกซึ่งการทำงานร่วมกับแบบเพื่อนร่วมงาน มิใช่ผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บัญชาเพียงด้านเดียว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 อย่างรอบด้าน เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมทุกด้าน และมีความเชื่อมั่นสูง

2.2 ควรมีการเก็บข้อมูลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายและครอบคลุม เช่น กลุ่มลูกจ้าง กลุ่มพนักงานราชการ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารบริหาร การศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น, 12(1), 301 - 304.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุษยมาส ผาดี. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจ. ในการปฏิบัติงานของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- ปรานิต จินดาศรี. (2559). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในจังหวัดสระแก้ว. Academic Journal of Buriram Rajabhat University, 9(1), 113-136.
- ภูมิภัทร สุวรรณศรี. (2560). ภาวะผู้นำเชิงวิถีเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูใน โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2565. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์. (2560). ทิศทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. Veridian E-Journal, 10(2), 2843-2854.
- Maslow, A. (1943). A Theory of Human Motivation. New York: Harpers and Row.

The Administrative Skills of School Administrators in The 21st Century under The Office of Udon Thani Vocational Education

Siriporn Chinna¹ Sophon Muangbun¹ and Sarayut Intanai^{1*}

¹Pitchayabundit College, Thailand

*Corresponding author: sarayuthintanai53@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) study The Administrative Skills of School Administrators in the 21st Century and 2) study compare The Administrative Skills of School Administrators in the 21st Century under The Office of Udon Thani Vocational Education by dividing on position, educational levels and work experience. The samples using for this research were 226 persons from the administrators and the teachers Under The Office of Nakhon Phanom Vocational Education and the limit samples by using the table of Krejcie & Morgan and using the stratified sampling. The instruments using for this research were the 5 rating scales questionnaires with the confidence of 0.976. The hypothesis testing included t-test (Independent Samples) and F-test (One-Way ANOVA) and the testing of couple difference by using regulation of Scheffe'. The findings of this research were as follows 1) For overall of The Administrative Skills of School Administrators in the 21st Century under The Office of Udon Thani Vocational Education was in high level for overall. Considering on each aspect, the aspect with the highest level was digital literacy skills. 2) For overall of administrators and teachers with different position, work experience, educational levels were on the concepts towards The Administrative Skills of School Administrators in the 21st Century under The Office of Udon Thani Vocational Education. However, overall and each aspect is not different. Excluding classified by work experience in conceptual thinking skills, which were different statistically significantly at the .05 level.

Keywords: Administrative Skills, School Administrators, 21st Century

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี

ศิริพร ชินนะ¹ โสภณ เบื้องบน¹ และ สรายุทธ อินตะนัย^{1*}

¹วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต ประเทศไทย

*Corresponding author: sarayuthintanai53@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และ 2) เปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในวิทยาลัย สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี จำนวน 156 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.976 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบ Independent Samples การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของเซฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล 2) ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ด้านทักษะความคิดความรวบยอดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะการบริหาร, ผู้บริหารสถานศึกษา, ศตวรรษที่ 21

© 2024 JISSD: Journal of Integration Social Sciences and Development

บทนำ

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึง ความรู้ความสามารถ ความชำนาญของผู้บริหารในการทำตามบทบาทหน้าที่ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ การคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ อีกทั้งยังมีการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ และสามารถใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลในการปฏิบัติงานในโรงเรียนให้เหมาะสมเป็นไปตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีเพื่อให้การดำเนินการบริหารประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ทักษะด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ทักษะด้านสังคม ทักษะข้ามวัฒนธรรม ทักษะด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ และทักษะด้านการรับผิดชอบเชื่อถือได้ ทักษะด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ เป็นต้น ทักษะเหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องให้ความสนใจอย่างยิ่งเพราะการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะการบริหาร ในการที่จะผสมผสานเพื่อบริหารการศึกษาและในการบริหารการศึกษาผู้ที่มีอิทธิพลส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา นโยบายต่างๆของการจัดการศึกษา จะเห็นว่าบทบาท ภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษามีมากมาย ดังนั้นทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นคุณลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จะต้องมีลักษณะมองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารงานให้มีคุณภาพสิ่งสำคัญที่สุดคือตัวผู้บริหารต้องมีคุณภาพผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองมีความเป็นผู้นำต้องนำความเปลี่ยนแปลงมีความสามารถในการใช้ทักษะการบริหารได้เป็นอย่างดี (วิจารณ์ พานิช, 2555)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นองค์กรที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี รวมทั้งฝึกการอบรมวิชาชีพโดยมียุทธศาสตร์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีให้มีคุณภาพมาตรฐานทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องระบบอาชีวศึกษาจึงได้มีการปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบความร่วมมือ และเครือข่ายการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะภาคเอกชนผู้ประกอบการกลุ่มอาชีพ ฯลฯ จึงเปิดโอกาสให้สถานประกอบการในภาคอุตสาหกรรมได้มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอน และการดำเนินงานด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ผ่านมาจะต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน เช่น ด้านผู้บริหาร ด้านครูด้านนักศึกษา ด้านสถานประกอบการ ด้านชุมชน อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จทางการศึกษาวิชาชีพตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2555)

ในปัจจุบันโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องบริหารจัดการอย่างทันสมัยและรวดเร็ว ซึ่งบทบาทของผู้บริหารเป็นเสมือนแม่ทัพนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ คุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับทักษะของผู้บริหารเป็นสำคัญ โดย Drake และ Row ได้กล่าวถึงทักษะที่สำคัญของผู้บริหารไว้ 5 ด้าน ได้แก่ 1.ทักษะความคิดรวบยอด ด้านมโนภาพ (conceptual skills) 2.ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ (human relation skills) 3.ทักษะทางการศึกษาและการสอน (educational and instructional skills) 4.ทักษะทางด้านเทคนิค (technical skills) 5.ทักษะทางความรู้ความเข้าใจ (cognitive skills) ทักษะเหล่านี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน ผู้บริหารจึงต้องมีความเป็นผู้นำ มีทักษะในการบริหาร มีความรู้ความสามารถ เข้าใจกระบวนการบริหาร มีวิสัยทัศน์ทันสมัย เข้าใจบริบทและกล้าตัดสินใจเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ทักษะของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนากำลังคนของชาติ เพื่อมาพัฒนาประเทศต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยนี้จะนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิทยาลัยสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 592 คน จาก 9 วิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิทยาลัยสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 226 คน จาก 9 วิทยาลัย โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Mogan, 1970 อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของกลุ่มประชากรในแต่ละวิทยาลัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม มีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List) ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล ทักษะด้านความรู้ความคิด และทักษะด้านการสื่อสาร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

5	หมายถึง	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ มากที่สุด
4	หมายถึง	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ มาก
3	หมายถึง	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง
2	หมายถึง	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ น้อย
1	หมายถึง	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert's five rating scale)

2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อกำหนดขอบเขตคำถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้ โดยประเมินความสอดคล้อง (IOC: Index of item objective congruence) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในวิทยาลัย สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์ความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.989

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทั้งนัดหมาย เวลา และสถานที่ ขอรับแบบสอบถามคืน ซึ่งได้ทั้งหมด 226 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เสร็จแล้วนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและ ประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมาย โดยเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples)

4. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี

ผลการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี โดยรวมและรายด้าน แสดงไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี โดยรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.13	0.68	มาก
2. ทักษะด้านเทคนิค	4.16	0.65	มาก
3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.18	0.57	มาก
4. ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม	4.15	0.66	มาก
5. ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล	4.28	0.56	มาก
6. ทักษะด้านความรู้ความคิด	4.19	0.54	มาก
7. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.24	0.53	มาก
รวม	4.19	0.56	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล ($\bar{X}=4.28$) รองลงมา คือ ทักษะด้านการสื่อสาร ($\bar{X}=4.24$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X}=4.13$)

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่าทักษะด้านความคิดรวบยอดมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี พบว่าความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีและดิจิทัลต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนางานและได้บังคับบัญชาทุกระดับอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนและสถานศึกษาผ่านเว็บไซต์และช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์พันธ์ อิศพันธ์ และวานิช ประเสริฐพร (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัตตบุษย์ โพธิ์รุท (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล โดยรวมและรายข้ออยู่ใน ระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารของสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัด มีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการบริหาร โดยการเสนอแนวทางเกี่ยวกับทักษะการบริหารร่วมกัน มีการตัดสินใจร่วมกัน และกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ มุขตา และรุจิราพรณ คงช่วย (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูบางคนจบการศึกษาในระดับเดียวกันทำให้มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารสถานศึกษาในทุกด้านเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควร ประพฤติและปฏิบัติเพื่อให้สถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด อีกทั้งผู้บริหารเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสามารถประยุกต์และบริหารตามสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุดรวมไปถึงมีทักษะการบริหารงานที่หลากหลาย เข้าถึงบุคคลทุกระดับ มีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ไม่เกิดความแตกต่าง

4. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทักษะด้านความคิดรวบยอดมีความคิดเห็นแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายค่า พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปีกับมากกว่า 11 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถของผู้บริหารในการมองภาพรวมและความสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ ขององค์กร โดยมีการวางแผน กำหนดแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ การสั่งการ ควบคุมงาน การประสานงาน การบริหารทรัพยากร และการมอบหมายการทำงานในด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล ตลอดจนการประเมินผล ติดตามผลการดำเนินงานและยังสามารถแก้ปัญหา คัดเคาะเนโนวมและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กรได้ และการที่ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี มองทักษะด้านความคิดรวบยอดของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างจากครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 11 ปี อาจเป็นเพราะครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี ได้รับการสั่งการและประสานงานกับผู้บริหารโดยตรงน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 11 ปี จึงมีความเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างจากผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาพร รอดไพบูลย์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นทักษะการสื่อสารที่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี พบว่า ความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล

ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี พบว่า ความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจธรรมชาติและความต้องการของมนุษย์ของผู้ได้บังคับบัญชาทุกระดับ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสื่อสารกับผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมา ฟังอย่างตั้งใจ และให้โอกาสผู้ได้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็น สังเกตพฤติกรรมของผู้ได้บังคับบัญชาว่ามีปฏิกิริยาอย่างไรต่อสถานการณ์ต่าง ๆ รวมไปถึงสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี ส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชารู้สึกสบายใจและปลอดภัย ทำให้รู้สึกว่าคุณบริหารให้ความสำคัญต่อผู้ได้บังคับบัญชาเสมอ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการให้ความร่วมมือในการทำงานกับผู้ได้บังคับบัญชาทุกระดับ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นตัวอย่างในการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นและสนับสนุนข้อเสนอแนะของผู้ได้บังคับบัญชา แบ่งปันความรู้และความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาหารือกันเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นได้อย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างพื้นที่การสื่อสารผ่านเว็บไซต์หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและข่าวสารกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน มีจัดการประชุมกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาหารือกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของนักเรียน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนอุดรธานี

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ มุขตา และรุจิราพรรณ คงช่วย. (2565). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 7(2), 143-156.
- นิภาพร รอดไพบูลย์. (2565). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พงษ์พันธ์ อิศพันธ์ และวานิช ประเสริฐพร. (2566). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 8(2), 1651-1664.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สัตตบุษย์ โพธิ์รุท. (2564). ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2555). ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบายยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555 - 2569). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

A Study of Digital Leadership of School Administrators under Khonkaen Primary Educational Service Area Office 1

Phattharanit Puthiruangsak^{1*} Paitoon Waewwong¹ and Somjai Maniwong¹

¹Pitchayabundit College, Thailand

*Corresponding author: p98333297@gmail.com

ABSTRACT

This research aimed 1) to study the digital leadership of school administrators, and 2) compare it based on position, educational qualifications, and work experience, under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 1. The sample group consisted of 302 teachers from the same office, with the sample size determined according to the Krejcie and Morgan table. A multi-stage sampling method was used. The research instrument was a questionnaire with a 5-level rating scale. Data were analyzed using a ready-made program to find the mean, standard deviation, t-test for independent samples, and one-way ANOVA. The research results found that: 1) The digital leadership of school administrators under Khon Kaen Primary Education Area Office 1 is generally at a high level in all aspects. The aspects, ranked from highest to lowest, are as follows: communication and public relations, policy and vision, educational opportunity creation, professional development, work culture creation, and supervision, monitoring, and evaluation. 2) Teachers with different positions and educational qualifications have no differing opinions on the digital leadership of school administrators under the Office Khon Kaen Primary Education Area Office 1, in general or in each aspect. Regarding work experience, it was found that there were no differences overall. However, for individual aspects, supervision, monitoring, and evaluation were significantly different at the .05 level.

Keywords: Leadership, Digital Age, Educational Institution Administrators

การศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1

ภัทรานิษฐ์ พุฒิเรืองศักดิ์^{1*} ไพฑูรย์ แววงศ์¹ และ สมใจ มณีวงศ์¹

¹วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต ประเทศไทย

*Corresponding author: p98333297@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวน 309 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซี่และมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การตรวจสอบค่าที (t-test for independent samples) และค่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากสูงที่สุดไปต่ำที่สุด ดังนี้ ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ด้านการมีนโยบายและวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการทำงาน และด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ตามลำดับ 2) ข้าราชการครูที่มี ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านประสบการณ์ทำงานพบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านพบว่า ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ยุคดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา

© 2024 JISSD: Journal of Integration Social Sciences and Development

บทนำ

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน รวมถึงการส่งเสริมศักยภาพวัยผู้สูงอายุ ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ที่ตอบสนอง ต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย และประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 – 2565 สร้าง “TRUST” หรือ “ความเชื่อมั่น ไว้วางใจ” ให้กับสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและผู้ปกครอง โดยทุกหน่วยงานสามารถที่จะเป็นหลัก หรือเป็นที่พึ่งได้ T (Transparency) หมายถึง ความโปร่งใส R (Responsibility) หมายถึง ความรับผิดชอบ U (Unity) หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียว S (Student-Centricity) หมายถึง ผู้เรียนเป็นเป้าหมายแห่งการพัฒนา T (Technology) หมายถึง เทคโนโลยี ให้ทุกหน่วยงานนำรูปแบบการทำงาน “MOE ONE TEAM” หรือ “การทำงานร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวของกระทรวงศึกษาธิการ” และนำ “TRUST” ซึ่งเป็นรูปแบบในการทำงานที่จะทำให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ผู้เรียน และประชาชน กลับมาให้ความไว้วางใจในการทำงานของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นส่วนเสริมในเรื่องความโปร่งใส ทั้งในเชิงกระบวนการทำงาน และกระบวนการตรวจสอบจากภาคส่วนต่างๆ สนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคน

ดำเนินการตามภารกิจด้วยความรับผิดชอบ ต่อตนเอง องค์กร ประชาชน และประเทศชาติ ให้มีความสำคัญกับการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยผ่านกลไกการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

ยุคดิจิทัลเป็นยุคของอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสารการส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในสังคมทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา ดังนั้น คุณลักษณะสำคัญของยุคดิจิทัล จึงมีผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของระบบสารสนเทศ (Information System) เพื่อการบริหาร และการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ของสถานศึกษาซึ่งมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา ทศนคติต่อเทคโนโลยีและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันของผู้บริหารสถานศึกษาที่ถูกต้องย่อมมีผลทำให้การลงทุนและการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ของสถานศึกษาเป็นไปอย่างเหมาะสมเกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารงานของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างคุ้มค่า ส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจครูอาจารย์บุคลากรทุกคนของสถานศึกษาให้นำความรู้ความสามารถด้าน ICT และเทคโนโลยีต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดให้มาสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ในการจัดการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงาน (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561)

ดังนั้น ภาวะผู้นำดิจิทัลมีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นเกิดผลสูงสุด ในการสื่อสาร การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในองค์กร โดยเฉพาะในปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็น ของผู้บริหาร ผู้บริหารทุกระดับต้องใช้ภาวะผู้นำดิจิทัลซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญเกี่ยวกับการวางแผน และการตัดสินใจโดยข้อมูลและสารสนเทศที่มีความสอดคล้องกับความต้องการ (Requirement) มีความถูกต้อง (Accuracy) และมีความทันต่อเหตุการณ์ (Timeliness) เพราะนโยบายทางการศึกษาได้มีการพัฒนาให้สอดคล้องกับความจริงก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างต่อเนื่องตามยุคโลกาภิวัตน์ ดังนั้นการจัดการศึกษาในสถานศึกษาจึงต้องจัดให้สอดคล้องกับนโยบายความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ โดยอาศัยผู้นำซึ่งเต็มเปี่ยมด้วยภาวะผู้นำตามแนวทางการบริหารการศึกษารูปแบบใหม่ ทั้งการเรียนรู้ยุค New Normal นั่นก็คือภาวะผู้นำดิจิทัล เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงแนวความคิดในการประยุกต์ใช้ภาวะผู้นำดิจิทัลในการบริหารการศึกษา ในบริบทของสภาพแวดล้อมตามแต่ละสถานศึกษา (ดาวรรุณณ ธิวิลการ, 2564)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เพื่อนำผลของการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่มีผู้นำโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการบริหารจัดการศึกษาอย่างดีที่สุดในยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวน 1575 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) จำนวน 309 คน

2. สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีตำแหน่งในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 แตกต่างกัน
2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 แตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 แตกต่างกัน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีจำนวน 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ซึ่งกำหนดคะแนนแบ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)

- 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำดิจิทัลระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำดิจิทัลระดับมาก
- 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำดิจิทัลระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำดิจิทัลระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำดิจิทัลระดับน้อยที่สุด

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนโดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการ

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับคำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษาโดยใช้วิธีหาค่า Index of item objective congruency (IOC) โดยกำหนดคะแนน ดังนี้

- +1 แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นวัดได้ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะในการศึกษา
- 0 ไม่แน่ว่าข้อคำถามข้อนั้นวัดได้ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะในการศึกษา
- 1 แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นวัดได้ไม่ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะในการศึกษา

3. บันทึกผลการพิจารณาถึงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านในแต่ละข้อ จากนั้นคำนวณหาค่า IOC คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ไว้ จากนั้นจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไปพบว่า ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 - 1.00

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน แนะนำ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มทดลองที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

5. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach. 1990) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .977

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์วิจัยต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งกลุ่มตัวอย่าง โดย ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตอบแบบสอบถามให้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดวันรับคืนแบบสอบถาม

2) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไป 309 ชุดและได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 286 ชุด เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 92.55

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการคำนวณหาค่าทางสถิติดังกล่าว โดยอาศัยการคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติดังนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

2) ข้อมูลที่เกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

4.51 - 5.00 น หมายถึง มีภาวะผู้นำดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 น หมายถึง มีภาวะผู้นำดิจิทัลอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 น หมายถึง มีภาวะผู้นำดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 น หมายถึง มีภาวะผู้นำดิจิทัลอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 น หมายถึง มีภาวะผู้นำดิจิทัลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) เปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าที (t-test for independent samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่าง ทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

4) การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เปรียบเทียบตามสภาพตำแหน่ง วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยการทดสอบค่าที ค่ากับค่าแปรปรวนทางเดียว (t-test, One-way ANOVA)

5) นำข้อมูลสาระสำคัญที่สรุปได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์และสรุปผลข้อค้นพบในการวิจัย

6) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทำในรูปตารางประกอบบรรยาย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ผลการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ด้านการมีนโยบายและวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการทำงาน และด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศติดตาม ประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้วิจัยพบประเด็นที่สำคัญ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ด้านการมีนโยบายและวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการทำงาน และด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ตามลำดับ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสูง ซึ่งค่าเฉลี่ย โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีพฤติกรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกิจวัตรประจำวัน และนำข้อมูลสารสนเทศมาประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการ สถานศึกษาอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จินฉัตร ปะโคทั้ง (2561) กล่าวถึง การค้นหาการบริหารโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศต่างๆ สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการค้นหาเพื่อประกอบการตัดสินใจ และนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านการมีนโยบายและวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยเป็นรองลงมา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและราย ข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีพฤติกรรมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและ สถานการณ์ปัจจุบัน กำหนดพันธกิจด้านดิจิทัล มีการกำกับควบคุมวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติ วิสัยทัศน์ ดิจิทัล การสร้างวิสัยทัศน์ดิจิทัลและการลงมือปฏิบัติตามกลยุทธ์และแผนงานเพื่อการปฏิบัติตาม วิสัยทัศน์ดิจิทัล สอดคล้องกับแนวคิดของ จิรพล สังข์โพธิ์และคณะ (2560) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีมิติวิสัยทัศน์ มีการสร้างวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี มีการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เป็นปัจจุบันขององค์กร มีมุมมองอนาคตของผู้บริหารสถานศึกษาในการ คัดเลือกเทคโนโลยีดิจิทัลและตัดสินใจอนาคตขององค์กร

1.3 ด้านการสร้างโอกาสทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยลำดับถัดมา ซึ่ง ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมครูให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ตามสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อแก้ไขปัญหาของการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อ รวมไปถึงการเพิ่มช่องทางการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา สอดคล้องกับแนวคิดของ ธนกฤต พราหมณ์นก (2560) กล่าวถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายให้ครูใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนส่งเสริมให้ครูใช้ระบบดิจิทัลในการจัดการและดำเนินการ ในด้านการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการ

1.4 ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ มีค่าเฉลี่ยลำดับถัดมา ซึ่งค่าเฉลี่ย โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีการสร้างความตระหนักถึง ประเด็นทางสังคม จริยธรรมและกฎหมายในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ยังคำนึงถึงการนำข้อมูลดิจิทัลต่าง ๆ ไปใช้ในทางที่ถูกต้อง เพื่อเป็นการเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รัตนภรณ์ วัชรอติยาพล (2563) การจัดการเรียนรู้ขึ้นเษการใช้งานที่ถูกต้อง สร้างความรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล เพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง ภูมิคุ้มกันให้กับผู้บริโภคสื่อ

1.5 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับถัดมา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและราย ข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีการแสดงให้เห็นการปรับตัวถึงค่านิยม ความรู้ ความคิด ศีลธรรม ประเพณี จากการเรียนรู้และใช้เป็นวิถีชีวิตตามยุคดิจิทัล โดยมีการปรับตัวในการทำงาน ใช้เครื่องมือดิจิทัลในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมเป็นวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานะ ไชยโชติ (2564) เรื่อง ภาวะผู้นำแบบดิจิทัล วัฒนธรรมองค์กร และประสิทธิผลโรงเรียน ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การพัฒนาวัฒนธรรมในองค์กร ย่อมต้องกระทบต่อการเพิ่มขึ้น หรือลดลงของประสิทธิผลโรงเรียนได้โดยตรง เช่น การแสวงหาความร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน หรือการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ของผู้บริหารและครู หรือ การปฏิบัติงานตามกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน และการรักษามาตรฐานของการปฏิบัติงานแต่ละครั้งอย่างเคร่งครัด ย่อมนำไปสู่การยกระดับขึ้นของ ความสำเร็จของนักเรียน

1.6 ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและราย ข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีการพัฒนาทักษะการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลในยุคดิจิทัล ในท่ามกลางสภาพแวดล้อมของ ICT อาจจะต้องหาแนวทาง วิธีการ วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ส่งเสริม ให้การนิเทศ มีความสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่ามากยิ่งขึ้น ผ่านระบบดิจิทัลอย่างหลากหลาย ที่สามารถส่งเสริมประสิทธิภาพ ของการนิเทศการศึกษาได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับการศึกษาของ มณีรัตน์ สุดเต้ (2563) เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะครูด้วยกัน โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมของครูเพื่อช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปในทิศทางเดียวกัน

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน อธิบายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งที่แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ครูมีทักษะด้านการเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามการรับรู้ ตามความเข้าใจ ตามความใกล้ชิดผู้บริหารสถานศึกษา สะท้อนถึงโลกการทำงานที่มีความซับซ้อนในปัจจุบัน ด้วยภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบและสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือที่ดี สอดคล้องกับวิจัยของ ภคพร เลิกนอก (2563) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยจำแนกตามสถานภาพ เพศ และประสบการณ์การทำงาน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ บริบททางสังคมที่เปลี่ยนไปการดำเนินชีวิตในปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับตัว และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันและการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารกับข้าราชการครูได้ทันเวลาและทันที สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริรัตน์ รอดพัน และคณะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะ ข้าราชการครูมีแผนพัฒนาตนเองเป็นรายปีงบประมาณ จึงทำให้ข้าราชการ ได้รับการสนับสนุนให้พัฒนาไปตามแผนการ พัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูเบศ นิราศภัย และคณะ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการสื่อสารและ ประชาสัมพันธ์ ด้านการมีนโยบายและวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ด้าน การสร้างวัฒนธรรมการทำงาน และด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งที่แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). นโยบายทางการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นจาก

<https://moe360.blog/2021/09/17/trust/>.

จิณณวัตร ปะโคทัง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

จิรพล สังข์โพธิ์, สุวรรณ จันทิวาสารกิจ และเสาวนีย์ อยู่ศิริมัย. (2560). ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคดิจิทัล กรณีศึกษา: องค์กรไอทีและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับไอทีในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. สืบค้นจาก <http://cio.citu.tu.ac.th/cio2017/?p=410>.

ดาวรรณ ถวิลการ. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธนกฤต พรหมนันท. (2560). การศึกษาองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์, 17(1), 43-53.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ภคพร เลิกนอก. (2563). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 7(2), 151-166.

ภูเบศ นิราศภัย. (2562). สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).

มณีนรัตน์ สุดเต้. (2563). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิษฐ์ เขต 2. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุดรดิษฐ์).

มานะ ไชยโชติ. (2564). ภาวะผู้นำแบบดิจิทัล วัฒนธรรมองค์กร และประสิทธิผลโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, 18(1), 624-630.

- รัตนารณ วัชรอติยาพล. (2563). ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร. (ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย).
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรรัตน์ รอดพัน, นเรศ ชันธะรี และสุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 9 (35), 36-45.

The Need for Collaborative Internal Supervision of The School in The Kantharawichai District Group Under The Office of Maha Sarakham Primary Education Service Office 1

Sinjai Phupunna^{1*}

¹Pitchayabundit College, Thailand

*Corresponding author: sinjai1992@gmail.com

ABSTRACT

This research aims to study current conditions, desirable conditions and need of cooperative internal supervision operations. of the school to expand educational opportunities under the Maha Sarakham Primary Education Service Area Office 1. The sample group were administrators and teachers of the School for Expanding Educational Opportunities. Under the Office of Maha Sarakham Primary Education Service Area Office 1, totaling 191 people. The administrator selected a specific, teachers used a simple random sampling method. The tool used was a dual-response questionnaire with a 5-level estimation scale. The consistency index was 1.00 and the confidence value for the current condition was 0.902, the desirable condition was 0.973. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and PNI modified index. The research results were as follows: The current state of the cooperative internal supervision operations of schools expanding educational opportunities. under the Office of Maha Sarakham Primary Educational Service Area Office 1 was at a medium level, mean the aspect with the highest mean was classroom action research. Direct assistance to teachers, and the lowest average was for group work skills. Desirable condition of cooperative internal supervision operations of schools to expand educational opportunities Under the Office of Maha Sarakham Primary Educational Service Area Office 1 was at the highest mean the aspect with the highest mean Enhancement of professional experience. classroom action research. and has the lowest mean Direct assistance to teachers. The needs of cooperative internal supervision operations of educational opportunity expansion schools Under the Office of Maha Sarakham Primary Educational Service Area Office 1, priorities are as follows: The curriculum development the highest needs index (PNI Modified = 1.07), followed by in terms of enhancing professional experience (PNI Modified = 1.06) and the least needed aspect was Direct assistance to the development of group work skills (PNI Modified = 0.23).

Keywords: Priority Needs Index, Cooperative Internal Supervision, Maha Sarakham Province

ความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือ ของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอกันทรวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

สินใจ ภูพานา^{1*}

¹วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต ประเทศไทย

*Corresponding author: sinjai1992@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 191 คน โดยผู้บริหารเลือกแบบเจาะจง ครูผู้สอนใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามตอบสนองคู่แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.92 สภาพที่พึงประสงค์ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนี PNI Modified ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน ของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน รองลงมาคือด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม สภาพที่พึงประสงค์ ของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการเสริมประสบการณ์ทางวิชาชีพ มีรองลงมาคือด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ลำดับความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร (PNI Modified = 1.07) 2) ด้านการเสริมประสบการณ์วิชาชีพ (PNI Modified = 1.06) 3) ด้านทักษะการทำงานกลุ่ม (PNI Modified = 0.23)

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, การนิเทศภายในแบบร่วมมือ, จังหวัดมหาสารคาม

© 2024 JISSD: Journal of Integration Social Sciences and Development

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในหมวด 16 การปฏิรูปประเทศมาตรา 258 จ. (3) ให้มีกลไกและระบบการผลิตคัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ โดยยุทธศาสตร์ที่ 4.3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดีเก่งและมีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต สอดคล้องกับ แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2560 – 2579 ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา สิ่งหนึ่งที่เป็นคุณภาพของผู้เรียน ที่เชื่อมั่นว่าคุณภาพผู้เรียนจะเกิดได้และบรรลุหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น

พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 นั้น จะต้องมีกระบวนการสู่ความสำเร็จ (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

โดยการพัฒนาคณาจารย์ผู้เรียนจะต้องมีกระบวนการอันนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนา 3 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และ กระบวนการนิเทศการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางด้านการพัฒนาคณาจารย์ผู้เรียนและการสอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานจัดการศึกษา จำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพการนิเทศการศึกษา ทั้งยังเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา ที่ต้องพัฒนาคณาจารย์ผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อเข้าสู่การปฏิรูปการศึกษาและการจัดการศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 พร้อมทั้งมาตรฐานการศึกษาของชาติ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการเป็นผู้นำ และทักษะการนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

งานนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยเฉพาะการ นิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่ง เสถียร เทียงธรรม (Thiangtham, 2020) ได้สรุปไว้การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพคุณภาพการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้สูงขึ้น โดยการร่วมมือของบุคลากรทั้งหมดภายในสถานศึกษา และ สมเดช พินิจสกุล (Phinitakun, 2021) ได้สรุปว่า การนิเทศภายใน หมายถึง ความพยายามของผู้บริหารสถานศึกษาในอันที่จะปรับปรุง ส่งเสริมประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอนให้ดีขึ้นทำให้เกิดการเพิ่มพลังในการปฏิบัติงาน ของครูรวมทั้งให้ครูเกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ และก่อให้เกิดผลขั้นสุดท้ายคือการศึกษาของเด็กก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศภายในสถานศึกษาจะช่วยให้เกิด ผลดีในการดำเนินงานของสถานศึกษาหลายประการ คือ การนิเทศภายในเป็นการช่วยเหลือ และ ส่งเสริมกำลังใจของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารการศึกษา ซึ่งไม่เพียงพอที่จะนิเทศการศึกษาได้ อย่างทั่วถึง เป็นการนิเทศโดยบุคลากรของสถานศึกษาเองนั้น ผู้นิเทศเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหาที่มีอยู่ในสถานศึกษาย่อมเป็นผู้รู้ปัญหาได้ดีและแก้ไขได้ ตรงจุดกว่าการที่จะให้คนภายนอกมานิเทศผู้นิเทศ ในสถานศึกษามีความคุ้นเคยกับครูอยู่แล้วทำให้ บรรยายการนิเทศทำได้อย่างเป็นกันเอง ซึ่งการนิเทศนำมาความเข้าใจให้ตรงกันระหว่างบุคลากร ทางการศึกษา โดยเฉพาะในระดับสถานศึกษาและ ผู้ใช้หลักสูตรถือเป็นการดำเนินการปรับปรุงและ พัฒนาคณาจารย์ผู้เรียนจากภายในสถานศึกษา เพื่อนำมาซึ่งคุณภาพผู้เรียน (อัญชลี ธรรมะวิสิฐกุล, 2552)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 195 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1, 2565) ประกอบไปด้วยโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 142 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 49 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 2 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 2 โรงเรียน ซึ่งเมื่อปีการศึกษา 2565 ที่ผ่านมานั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1, 2565) โดยมีผู้เข้าทดสอบจำนวน 1,199 คน มีนักเรียนที่มีผลคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ในแต่ละรายวิชาค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะในรายวิชาคณิตศาสตร์ ที่มีนักเรียนมีผลคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 จำนวน 70 คน จากผู้เข้าทดสอบจำนวน 1,199 คน คิดเป็นร้อยละ 5.84 และในรายวิชาวิทยาศาสตร์มีนักเรียนมีผลคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 จำนวน 188 คน จากผู้เข้าทดสอบจำนวน 1,199 คน คิดเป็นร้อยละ 15.68 ส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาทักษะทางวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การนิเทศแบบร่วมมือเป็นการทำงานอยู่บนพื้นฐานแนวคิดเกี่ยวกับหลักการนิเทศของโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งมีภารกิจงานกว้างขวางทั้งด้านกลุ่มเป้าหมาย กิจกรรม ผู้จัดกิจกรรม มีทั้งหน่วยงาน สถานศึกษาและเครือข่ายทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมและส่งเสริมการจัดกิจกรรม การจัดการศึกษาของโรงเรียนอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของผู้เรียนและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นการนิเทศแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างประสานสัมพันธ์และสร้างขวัญกำลังใจให้กับครู โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาครูและผู้บริหารให้

สามารถจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และผู้รับบริการอย่างมีคุณภาพ การนิเทศแบบร่วมมือ ใช้หลักการเรียนรู้ร่วมกัน หลักการทำงานเป็นทีม หลักการทำงานอย่างเป็นระบบ และหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยเหตุผลและความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้อยู่ในวงการศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม และการวิจัยครั้งนี้จะมีส่วนสำคัญที่จะช่วยพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาในแนวทางการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมที่จะช่วยในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงและจะมีส่วนสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับงานวิชาการ ให้สามารถขับเคลื่อน ก้าวหน้าและตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

จากแนวทางการกล่าวจะเห็นได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือ ของโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เพื่อที่จะนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับงานนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และ สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 394 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 191 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหา กลุ่มตัวอย่างของเครอชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ผู้บริหารเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ครูผู้สอนใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอกันทรวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบเป็นแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำแนกตามเพศและตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบการตอบสนองคู่ (Dual – Response Format) เกี่ยวกับการดำเนินงานของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอกันทรวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน 1) ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครู โดยตรง 2) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม 3) ด้านการเสริมประสบการณ์ทางวิชาชีพ 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 5) ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ และความต้องการจำเป็นในแต่ละระดับมีเกณฑ์การพิจารณา คือ

5 หมายถึง	มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือด้วยตนเอง เก็บรวบรวมข้อมูลตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีการดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดการวิจัย

3.2 สร้างแบบถามให้ครอบคลุมนิยามเชิงปฏิบัติการทั้ง 5 ด้าน

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และขอคำแนะนำข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเห็นและให้คะแนนวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Consistency: IOC) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5 – 1.00 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) มาใช้เป็นคำถามในแบบสอบถาม โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ถ้าเห็นว่า	สอดคล้อง ให้คะแนน +1
ถ้าเห็นว่า	ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0
ถ้าเห็นว่า	ไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

ได้ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม เท่ากับ 1.00

3.5 นำนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.902 สภาพที่พึงประสงค์ 0.973 ซึ่งมีความมากกว่า 0.7

3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง จากนั้นนำไปจัดพิมพ์ใช้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 ขออนุญาตขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพินิจบัณฑิต ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด และขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืนมาครบถ้วน ร้อยละ 100

4.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในแต่ละชุดและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังต่อไปนี้

5.1 ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม วิเคราะห์แบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังนี้

1) แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ จำแนกเป็นเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

2) แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน โดยวิธีการแปลผลตามเกณฑ์ ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วง ๆ แต่ละช่วงมีความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือ ของโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นขั้นตอนการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย โดยใช้สูตรของ นางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (2558) โดยปรับจากสูตร PNI เดิมโดยใช้วิธี Priority Need Index (PNI_{Modified}) ซึ่งเป็นดัชนีการจัดการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นหาผลต่างของสภาพที่เป็นจริงและหารด้วยค่าสภาพที่เป็นจริงเพื่อถ่วงน้ำหนักก่อนจะนำมาจัดอันดับความสำคัญความต้องการจำเป็น (สุวิมล ว่องวานิช, 2558)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเสริมประสบการณ์วิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง

2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ทั้ง 5 ด้านพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด (PNI_{Modified} = 1.07) รองลงมาคือ ด้านการเสริมประสบการณ์วิชาชีพ (PNI_{Modified} = 1.06) และด้านที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง (PNI_{Modified} = 0.82)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกลุ่มกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1) สภาพที่ปัจจุบันของการดำเนินงานการนิเทศภายในแบบร่วมมือของความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกลุ่มกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูผู้สอนให้ความสำคัญต่อการวิจัย แต่ละโรงเรียนมีการสนับสนุนงบประมาณสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน โดยโรงเรียนมีการจัดประชุม อบรม สัมมนา การวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 30 กำหนดให้สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ฉะนั้นจึงถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องให้ความสำคัญ ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัย เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนการสอน มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยการใช้วัตรกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับภานุวัฒน์ คาสินธ์ (2563) ได้วิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มโรงเรียนแหลมบัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จังหวัดนครปฐม พบว่า ด้านการสนับสนุนงานวิจัยครูในกลุ่มโรงเรียนแหลมบัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จังหวัดนครปฐม มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก เนื่องจากด้านนโยบายสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนให้การสนับสนุนทุนการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยโรงเรียนมีการจัดประชุม อบรม สัมมนา การวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งยังมีสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

2) สภาพที่พึงประสงค์ ของการดำเนินงานการนิเทศภายในแบบร่วมมือของความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกลุ่มกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเสริมประสบการณ์วิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีการจัดงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ด้านวิชาการให้ครูผู้สอน รวมถึงให้โอกาสแก่ครูในการรับรู้เกี่ยวกับการลงโทษและการสนับสนุนตามกฎหมาย คำสั่ง ระเบียบของสถานศึกษา ซึ่งเป้าหมายหลักของการพัฒนาบุคลากรก็คือ การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น การพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยทำให้ครูมีศักยภาพในการปฏิบัติงาน และมีการวางแผนในการจัดโครงการสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้แก่คณะโดยคำนึงถึงความถูกต้อง และสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของฝ่ายวิชาการ มีการพัฒนาบุคลากรด้วยการจัดประชุม อบรม สัมมนาหรือส่งไปรับการอบรมจากสถาบันอื่นและพัฒนาวิชาชีพให้แก่คณะครู โดยให้ไป/ศึกษาดูงานหรือศึกษาต่อให้ครูได้ขยายผลความรู้ที่ได้รับจากการ ไปอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานหรือศึกษาต่อให้บุคลากรอื่นได้ทราบจัดปายินเทศเพื่อให้ความรู้ทางวิชาการแก่ครูทางสถานศึกษา รวมทั้งจัดหาหนังสือหรือวารสารที่มีคุณค่าทางวิชาการให้ครู ได้ทราบมีการแนะนำแหล่งวิทยากรในท้องถิ่นที่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้ครูได้ทราบและแจ้งข่าวสาร คำสั่ง เอกสาร ระเบียบและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ให้ครูทราบ ศกรินทร์ สุวรรณโรจน์ (2562) กล่าวถึงหน้าที่ความรับผิดชอบทางวิชาชีพครู ไว้ว่าครูผู้สอนทุกคนจะต้องมีระเบียบวิธีในการปฏิบัติงานที่เป็นแบบแผน หรือเรียกกันว่าวัฒนธรรมในการปฏิบัติวิชาชีพครู เหมือนแบบแผนการปฏิบัติงานของแผน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติ หัตถ์ (2563) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโดยใช้ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กระบวนการนิเทศภายในมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของกระบวนการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ความต้องการในการพัฒนา กระบวนการนิเทศภายใน โดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี PNI Modified เรียงตามลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การกำหนดกลยุทธ์การนิเทศภายใน ลำดับที่ 2 การดำเนินการนิเทศภายใน ลำดับที่ 3 การวางแผนการนิเทศภายใน ลำดับที่ 4 การประเมินผลการนิเทศภายใน และ ลำดับที่ 5 การกำกับ ติดตามการนิเทศภายใน

3) ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการนิเทศภายในแบบร่วมมือ ของความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกลุ่มกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัย

พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตร มีกระบวนการที่มีระบบเป็นเหตุเป็นผลในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น หรือกระบวนการในการจัดทำหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม รวมทั้งมีการนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรควรดำเนินการแบบมีส่วนร่วมรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต้องคำนึงถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรในขั้นตอนต่าง ๆ ที่มีขั้นตอนต่อเนื่องกันตามลำดับ โดยผลที่ได้ในแต่ละขั้นตอนด้วยกระบวนการวิจัยจะนำไปสู่การดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป เริ่มตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร การยกร่างสร้างหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร รวมไปถึงการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดีที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การที่จะพัฒนาหลักสูตรได้ควรมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาแนวคิดทฤษฎีการศึกษา จิตวิทยาการเรียนรู้ ประวัติความเป็นมาและระบบ การจัดการศึกษาไทย วิสัยทัศน์และแผนพัฒนาการศึกษาไทย ทฤษฎีหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร มาตรฐานและมาตรฐานช่วงชั้นของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาและแนวโน้มในการพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งควรเป็นผู้มีสมรรถนะเกี่ยวกับความสามารถวิเคราะห์หลักสูตร สามารถปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย สามารถประเมินหลักสูตรได้ทั้งก่อนและหลังการใช้หลักสูตร และสามารถจัดทำหลักสูตรได้ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ อวศยา แสงทอง (2564) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การเลือกเนื้อหาสาระการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การจัดเนื้อหาสาระ การสำรวจความต้องการ การประเมินผลและวิธีการประเมินผล และการกำหนดวัตถุประสงค์

สรุปผลการวิจัย

สภาพที่ปัจจุบันของการดำเนินงานการนิเทศภายในแบบร่วมมือของความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกลุ่มกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูผู้สอนให้ความสำคัญต่อการวิจัย แต่ละโรงเรียนมีการสนับสนุนงบประมาณสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน โดยโรงเรียนมีการจัดประชุม อบรม สัมมนา การวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

สภาพที่พึงประสงค์ ของการดำเนินงานการนิเทศภายในแบบร่วมมือของความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกลุ่มกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเสริมประสบการณ์วิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการนิเทศภายในแบบร่วมมือ ของความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบร่วมมือของโรงเรียนในอำเภอกลุ่มกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ภาณุวัฒน์ คาสินธ์. (2553). ความต้องการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มโรงเรียนแหลมบัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 จังหวัดนครปฐม. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา).
- ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์. (2562) การปฏิรูปการศึกษากับการพัฒนาวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

- สันติ หัตถิ. (2563). การศึกษาความต้องการจำเป็นการนิเทศภายในโดยใช้ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสารคาม).
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสถียร เทียงธรรม. (2563). การนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสามัญศึกษาจังหวัดอุดรธานี. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- อวัศยา แสงทอง. (2564). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์). (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- อัญชลี ธรรมะวิสิกุล (2552) เทคนิคการนิเทศ: ระบบพี่เลี้ยงและการให้คำปรึกษา (Mentoring). สืบค้นจาก <https://panchalee.wordpress.com/2009/07/28/mentoring/>.
- Glickman, C. D. (2004). Supervision and Instructional Leadership: A Developmental Approach. Boston: Allyn & Bacon.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and psychological measurement, 30(3), 607-610.

